

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

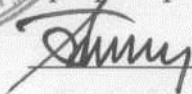
Рішення вченої ради НУОЗ України
імені П. Л. Шупика

Протокол від 21.12.2022 № 10

Заступник голови вченої ради

чл.-кор. НАМН України

професор

 Олександр ТОЛСТАНОВ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
у сфері післядипломної освіти
(підготовка в інтернатурі)

Галузь знань:	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність:	228 «Педіатрія»
Вид освітньої діяльності:	сфера післядипломної освіти – підготовка в інтернатурі
Професійна кваліфікація:	лікар-спеціаліст «Дитяча хірургія»

ПЕРЕДМОВА

Навчальний план і уніфікована програма інтернатури для випускників закладів вищої освіти, що готують фахівців у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Педіатрія» розроблені на основі Наказу МОЗ України №1254 від 22 червня 2021 року «Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за № 1081/36703; Наказу МОЗ України від 16.03.2022 р. № 493 «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254», Наказу МОЗ України №805 від 13 травня 2022 року «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254», Наказу МОЗ України від 14 липня 2022 року № 1219 «Про затвердження примірних програм підготовки в інтернатурі за спеціальностями «Акушерство та гінекологія», «Внутрішні хвороби», «Дитяча хірургія», «Епідеміологія», «Неврологія», «Офтальмологія», «Ортопедія і травматологія», «Педіатрія», «Психіатрія», «Хірургія», «Стоматологія», «Медична психологія», «Медицина невідкладних станів», «Інфекційні хвороби».

Рецензенти:

1. ЛЕВИЦЬКИЙ
Анатолій
Феодосієвич	д. мед. н., професор, завідувач кафедри дитячої хірургії Національного медичного університету імені О. О. Богомольця МОЗ України, Заслужений лікар України
2. КРАВЧУК
Борис
Олексійович	д.мед.н. професор, професор кафедри торакальної хірургії та пульмонології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика МОЗ України

СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ

БІЛЯЄВ Андрій	д.мед.н. професор, завідувач кафедри дитячої хірургії, анестезіології, ортопедії та травматології НУОЗ України імені П. Л. Шупика
РИБАЛЬЧЕНКО Василь	д.мед.н. професор, професор кафедри дитячої хірургії, анестезіології, ортопедії та травматології НУОЗ України імені П. Л. Шупика
ГОРБАТЮК Ольга	д.мед.н. професор, професор кафедри дитячої хірургії, анестезіології, ортопедії та травматології НУОЗ України імені П. Л. Шупика
ДАНИЛОВ Олександр	д.мед.н. професор, професор кафедри дитячої хірургії, анестезіології, ортопедії та травматології НУОЗ України імені П. Л. Шупика
РУСАК Петро	д.мед.н. професор, професор кафедри дитячої хірургії, анестезіології, ортопедії та травматології НУОЗ України імені П. Л. Шупика
МОМОТОВ Андрій	к.мед.н. доцент, доцент кафедри дитячої хірургії, анестезіології, ортопедії та травматології НУОЗ України імені П. Л. Шупика
ГОНЧАР Володимир	к.мед.н. доцент, доцент кафедри дитячої хірургії, анестезіології, ортопедії та травматології НУОЗ України імені П. Л. Шупика
ГОРЕЛІК Валерія	к.мед.н. доцент, доцент кафедри дитячої хірургії, анестезіології, ортопедії та травматології НУОЗ України імені П. Л. Шупика

1. Профіль освітньої програми
Спеціальність «Хірургія»
Галузь знань «22 Охорона здоров'я»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Не передбачено
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна програма з підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Дитяча хірургія» Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Сертифікат лікаря спеціаліста Тривалість підготовки в інтернатурі: 33 місяці (5148 годин) (171,6 кредитів ECTS). Освітня частина: (заклади вищої або післядипломної освіти) 9 місяців (1404 години, 46,8 кредити ECTS), три місяці щорічно (15,6 кредитів ECTS на рік). Практична частина: (бази стажування) 24 місяці (3744 год., 124,8 кредити ECTS.)
Цикл/рівень	Сфера післядипломної освіти (первинна спеціалізація)
Передумови 228 «Педіатрія» Дитяча хірургія	Другий (магістерський) рівень вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» (розповсюджується на післядипломну підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» за спеціальностями кваліфікації «Лікар» за спеціальностями 7.12010001 «Лікувальна справа»). 228 «Педіатрія»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.nuozu.edu.ua/nv/po/internatura/informatsiia-pro-osvitno-naukovi-prohramy-ta-navchalno-metodychne-zabezpechennia
2 – Мета освітньої програми	
Метою програми є якісна теоретична та практична підготовка лікарів-інтернів відповідно до вимог системи якості підготовки кадрів для сфери охорони здоров'я до атестації з метою присвоєння звання «Лікар-спеціаліст» за спеціальністю «Дитяча хірургія», формування здатності застосовувати набуті знання, вміння та практичні навички у подальшій самостійній професійній діяльності.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань: 22 Охорона здоров'я Спеціальність 222 Медицина, 228 «Педіатрія» Спеціалізація «Дитяча хірургія» Об'єктами вивчення є: знання та професійні навички з питань діагностики та лікування хірургічних захворювань у дітей, оволодіння і засвоєння основних хірургічних навичок та етапів операційних втручань при лікуванні дітей та підлітків. Цілі навчання: формування професійних компетенцій лікаря-

	дитячого хірурга, що базуються на відповідному рівні теоретичної та практичної підготовки, виходячи з академічної доброчесності, медичній етиці, деонтології, доказовій медицині, за для забезпечення професійної готовності до самостійної лікарської діяльності лікарів-інтернів відповідно до звання «лікар-спеціаліст» за спеціальністю Дитяча хірургія. Теоретичний зміст предметної області: Знання клінічних фундаментальних (природничі та суспільні) та гуманітарних наук з питань охорони здоров'я населення, профілактики, діагностики та лікування гострих та хронічних хірургічних захворювань у дітей та підлітків на індивідуальному, родинному та популяційному рівні, необхідні для здійснення професійної діяльності лікаря дитячого хірурга. Методи, методики та технології: Методологія викладання ґрунтується на принципах слухачів - центрованого навчання, самонавчання, проблемно-орієнтованого навчання, практично- та проблемно-орієнтованого навчання, індивідуалізованого та диференційованого підходів з урахуванням конкретних освітніх потреб слухача. Будуть застосовані наступні технології навчання: лекції (відео-лекції, мікро-лекції); семінарські заняття (майстер-класи, колоквіуми); практичні заняття, в тому числі симуляційні; самостійна робота; технології дистанційного та онлайн навчання; клінічні розбори, робота в малих групах. Інструменти та обладнання: Навчальні підрозділи (кафедри) ЗВО повинні мати сучасне матеріально-технічне забезпечення, що доповнюється високого рівня оснащенням потужних клінічних баз (університетських клінік), та закладів первинної медичної допомоги (відповідно до таблицю оснащення) для забезпечення реалізації освітніх та практичних компонентів освітньої програми, що дозволить гарантовано досягнути програмних результатів навчання
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна, прикладна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітньо-професійна програма спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців лікарів-хірургів, які володіють сучасними знаннями і необхідними практичними навичками та спроможні розпочати професійну діяльність у закладах охорони здоров'я, міжнародних проектах чи урядових структурах охорони здоров'я. Відповідає вимогам роботодавців у сфері охорони здоров'я «Дитяча хірургія». Ключові слова: охорона здоров'я, педіатрія, первинна спеціалізація, інтернатура, лікар-інтерн, лікар-педіатр, компетентність, програмні результати навчання, практичні навички, вища освіта
Особливості програми	Програма базується на сучасних наукових результатах і засадах доказової медицини у сфері дитячої хірургії. Програма забезпечує набуття та вдосконалення високого рівня знань та професійних

	навичок з питань діагностики та лікування основних хірургічних захворювань у дітей, оволодіння і засвоєння основних хірургічних навичок та етапів операційних втручань. Узгоджена з аналогічними програмами країн Європи і США. Орієнтує на подальший розвиток, у рамках якого можлива подальша професійна та наукова кар'єра (теоретична та прикладна). Передбачає стажування і проходження практики у дитячих хірургічних центрах за кордоном. Орієнтована на застосування спеціальних інформаційних технологій (передачу медичної інформації, застосування експертних систем і баз даних) з метою оптимізації і підвищення ефективності діагностичного і лікувального процесу. Формує фахівців з новим клінічним мисленням, стратегічним стилем здатних генерувати інноваційні технології, викладати, проводити дослідження у сфері надання хірургічної допомоги дітям. Програма підготовки в інтернатурі складається з двох частин: освітньої (46,8 кредити) та практичної (124,8 кредитів). Освітня частина інтернатури проводиться в закладі вищої освіти, що здійснює підготовку лікарів-інтернів. Тривалість освітньої частини інтернатури складає три місяці/15,6 кредитів за кожен рік навчання. Практична частина інтернатури проводиться на базі стажування лікарів-інтернів.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Професійна робота за ДК 003:2010
Подальше навчання	Безперервний професійний розвиток. Можлива подальша підготовка на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Здобуття додаткових кваліфікацій та лікарських спеціалізацій (вторинних) в системі освіти дорослих. Робочі місця у закладах охорони здоров'я, самостійне працевлаштування
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Особистісно центроване, особистісно орієнтоване навчання, компетентнісний підхід; активні та інтерактивні методи навчання, самонавчання; сучасні освітні технології; проблемна, інформаційно-комунікаційна, тренінгові тощо.
Оцінювання	Для визначення початкового рівня знань і практичних навичок на початку першого року навчання на кафедрі проводиться базовий контроль знань, який складається з двох етапів. Перший етап – перевірка рівня оволодіння практичними навиками, який проводиться у відділенні біля ліжка хворого із заповненням відповідних атестаційних листків, другий етап – тестовий контроль, який проводиться у вигляді вирішення тестових завдань чи у вигляді комп'ютерного контролю. Результати базового контролю враховуються при складанні індивідуального плану підготовки в інтернатурі. Викладання кожного розділу дисциплін закінчується перевіркою засвоєння практичних навичок з даної дисципліни. При завершенні очної частини першого року навчання в інтернатурі на кафедрі вищого закладу освіти проводиться підсумковий контроль, що включає в себе тестовий контроль

рівня знань та умінь, перевірку професійної практичної підготовки лікаря-інтерна, співбесіду. Практична частина підсумкового контролю знань лікарями інтернами може розпочинатись заздалегідь, шляхом їх участі в клінічних, інструментальних, санітарно-епідеміологічних обстеженнях, виробничих процесах тощо у присутності викладача. Лікарі-інтерни, які не атестовані за результатами підсумкового контролю або не з'явилися на нього без поважних причин, зобов'язані пройти підсумковий контроль у терміни, погоджені з деканатом (відділом) інternатури, але не пізніше двох місяців від початку нового навчального року. Повторне нескладання підсумкового контролю кваліфікується як невиконання навчального плану. На перших заняттях другої частини очного циклу розглядаються стан виконання індивідуального навчального плану інтерна, дискусійні та проблемні питання, що виникли під час проходження інternатури на базах стажування.

По закінченні терміну підготовки в інternатурі лікарі-інтерни підлягають атестації для визначення знань і практичних навиків з присвоєнням звання лікаря-спеціаліста із спеціальності «Дитяча хірургія».

За період навчання в інternатурі лікар-інтерн повинен скласти ліцензований іспит “Крок-3”, який є обов'язковою частиною державної атестації для присвоєння кваліфікації лікаря-спеціаліста, базується на освітньо-професійній програмі підготовки спеціаліста за спеціальністю «Дитяча хірургія» в інternатурі, що визначено відповідними регламентуючими документами.

Атестація лікарів-інтернів включає в себе: контроль знань та вмінь за комп'ютерними тестуючими програмами, оцінювання практичної підготовки – у формі іспиту з оволодіння практичними навичками, співбесіду за спеціальністю для лікаря-інтерна, яка є формою підсумкової оцінки рівня засвоєння навчальної програми інternатури.

Комп'ютерний контроль знань та вмінь проводиться в комп'ютерному класі вищого закладу освіти за тестовими комп'ютерними програмами, затвердженими Міністерством охорони здоров'я України, в присутності членів державної атестаційної комісії.

При проведенні оцінки володіння практичними навичками лікарі-інтерни підлягають обов'язковому контролю вміння провести обстеження хворого, тлумачити результати допоміжних досліджень, провести диференційний діагноз, виставити клінічний діагноз, призначити лікування конкретному хворому, надати невідкладну допомогу (включаючи проведення серцево-легеневої реанімації на тренажері), вирішити питання експертизи працездатності.

Співбесіда як форма підсумкової оцінки рівня засвоєння навчальної програми інternатури проводиться з кожним лікарем-інтерном. За результатами співбесіди з урахуванням оцінок попередніх етапів приймається рішення про рівень підготовки лікаря-інтерна і присвоєння йому звання лікаря-спеціаліста «Дитячого хірурга».

		Відповідно до наказів Міністерства охорони здоров'я України: - від 25 листопада 2022 року № 2136 «Про затвердження переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями, зареєстроване в Міністерстві юстиції України», - від 22 червня 2021 № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію», зареєстрованого в Мін'юсті 17.08.2021 за № 1081/36703 (із змінами та доповненнями).
Академічні права особи, що навчається		Лікарі-інтерни мають право: • користуватися лабораторіями, кабінетами, аудиторіями, читальними залами, бібліотеками та іншими навчальними і допоміжними підрозділами бази стажування лікарів-інтернів та закладу вищої освіти, що здійснює підготовку лікарів-інтернів, в якому вони навчаються в інтернатурі; • брати участь у виробничих нарадах кафедр в частині обговорення питань удосконалення освітнього процесу та інших питань, пов'язаних з навчанням лікарів-інтернів; • здійснювати діяльність з відповідної спеціальності з прогресивним рівнем складності під час проходження програми інтернатури; • ініціювати зміну бази лікарів-інтернів у порядку, визначеному пунктом 2 розділу VII цього Положення, у разі ненадання базою стажування обсягу роботи відповідно до програми підготовки в інтернатурі з певної спеціальності. • брати участь у науково-практичних конференціях, та інших навчальних заходах, які за тематикою відповідають програмі навчання в інтернатурі.
6 – Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі надання екстреної та планової хірургічної допомоги дітям, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки, проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1	Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці
	ЗК2	Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності.
	ЗК3	Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня.
	ЗК4	Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами.
	ЗК5	Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою.
	ЗК6	Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці.
	ЗК7	Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка).
	ЗК8	Спроможність реалізувати систему знань і практичних

		умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і пацієнтів, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров'я суспільства, сприяти підвищенню якості життєво важливих складових (вода, повітря, харчові продукти і т. д.)
	ЗК9	Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності.
	ЗК10	Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
	ЗК11	Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
	ЗК12	Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
	ЗК13	Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги, домедичної допомоги за міжнародними та вітчизняними протоколами.
	ЗК14	Знати покази, протипокази, побічні дії препаратів які використовуються в лікарській практиці та побічну дію з боку препаратів, які приймаються пацієнтом системно.
Фахові (професійні) компетентності, ФК	ФК1	Знати організацію планової та невідкладної допомоги населенню країни (загальні питання), організацію роботи в дитячому хірургічному відділенні і в кабінеті поліклініки, перев'язочній, операційній.
	ФК2	Знати організацію медичної допомоги населенню за умов виникнення екстремальних ситуацій з масовими ушкодженнями;
	ФК3	Знати основні питання клінічної анатомії у дітей з врахуванням доношеності, зрілості, віку та статі.
	ФК4	Знати основні питання оперативної хірургії та клінічної анатомії у дітей з врахуванням доношеності, зрілості, віку та статі.
	ФК5	Знати нормальну фізіологію систем організму дитини в залежності від віку, етіологію та патогенез хірургічних захворювань.
	ФК6	Орієнтуватись в константах гомеостазу, їх порушеннях та корекції в залежності від віку та хірургічної патології.
	ФК7	Інтерпретувати результати загальних, спеціальних та інструментальних методів дослідження, та проводити на основі цих даних узагальнення та практичні висновки стосовно основного діагнозу.
	ФК8	Знати питання асептики та антисептики в хірургії; основні документи, які регламентують заходи з підтримання санітарно-епідеміологічного режиму хірургічних відділень.
	ФК9	Знати основи фармакотерапії (зокрема антибіотико- та гормонотерапію), основи антибіотикопрофілактики та імунології в дитячій хірургії.
	ФК10	Знати клінічну симптоматику основних хірургічних захворювань в залежності від віку, особливості їх перебігу у дітей, диференційну діагностику хірургічних хвороб з суміжною (урологічною, гінекологічною,

		загальносоматичною) патологією.
ФК11		Знати основи фізіотерапії, курортології, лікувального масажу та інших методів реабілітації- відновного лікування.
ФК12		Знати основи дієтології.
ФК13		Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування туберкульозу у дітей.
ФК14		Знати питання стосовно специфічних хірургічних інфекцій (правець, сказ тощо).
ФК15		Знати основи післяопераційної реабілітації та положення про тимчасову та стійку втрату працездатності в залежності від патології.
ФК16		Вміти провести цілеспрямоване клінічне обстеження хворого.
ФК17		Визначити необхідний обсяг лабораторних, рентгенологічних та інших спеціальних досліджень, прокоментувати їх результати.
ФК18		Уміння розпізнати захворювання, що потребують невідкладного хірургічного втручання.
ФК19		Вміти обґрунтувати тактику консервативного та операційного лікування хворих з хірургічними захворюваннями.
ФК20		Вміти чітко визначити тяжкість стану хворого та обсяг реанімаційних заходів.
ФК21		Вміти надати невідкладну допомогу хворим в термінальних ситуаціях (масаж серця та інші заходи для відновлення його роботи, штучне дихання, термінова коніотомія/трахеостомія, зупинка зовнішньої кровотечі, профілактика та лікування шоку, промивання шлунку при отруєннях та інші маніпуляції).
ФК22		Визначити показання для госпіталізації за профілем та організувати її.
ФК23		Провести диференційну діагностику хірургічних захворювань у дітей та дорослих, в разі потреби організувати консультацію профільних спеціалістів.
ФК24		Вміти обґрунтувати показання до проведення операції з урахуванням стану хворого, необхідності передопераційної підготовки та методів знеболення.
ФК25		Вміти визначити групову і реус-приналежність крові, проводити проби на індивідуальну сумісність, переливати компоненти крові та кровозамінні розчини, діагностувати гемотрансфузійні ускладнення та застосовувати заходи боротьби з ними.
ФК26		Вміти застосувати принципи післяопераційного лікування хворих.
ФК27		Вміти своєчасно діагностувати і лікувати післяопераційні ускладнення.
ФК28		Вміти прогнозувати перебіг післяопераційного періоду.
ФК29		Вміти діагностувати поєднане травматичне (бойове) пошкодження у дітей різних вікових груп.

	ФК30	Вміти оцінювати результати переливання препаратів крові у дитини на ШВЛ.
7 – Програмні результати навчання (ПРН)		
ПРН 1.	Знати основи законодавства України про охорону здоров'я та їх застосовувати у щоденній практиці. Здобуття поглиблених знань і розумінь щодо рівня захворюваності дітей шляхом застосування комплексу сучасних методик і методів досліджень; критичне осмислення відповідних проблем, наявних у дитячій хірургії.	
ПРН 2.	Застосовувати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності з фаху «Дитяча хірургія». Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності	
ПРН 3.	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми за стандартними методиками, загальні та чисто хірургічні, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про дитину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання	
ПРН 4.	Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій	
ПРН 5.	Проводити відбір та використовувати уніфіковані клінічні протоколи щодо надання медичної допомоги, що розроблені на засадах доказової медицини; розробляти та використовувати локальні протоколи надання медичної допомоги.	
ПРН 6.	Визначати наявність та ступінь обмежень життєдіяльності, виду, ступеню та тривалості непрацездатності з оформленням відповідних документів.	
ПРН 7.	Організовувати роботу медичного персоналу; формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організовувати взаємодію з колегами, організаціями та установами; застосовувати інструменти просування медичних послуг.	
ПРН 8.	Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, їх батьками та родичами, колегами по роботі.	
ПРН 9.	Дотримуватися професійної доброчесності, нести відповідальність за результати лікування, профілактику, реабілітацію, соціально-економічну та біологічну детермінанту на здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.	
ПРН 10.	Володіти фаховими знаннями, вміннями, навичками при виконанні практичної діяльності в галузі дитячої хірургії.	
ПРН 11.	Здатність демонструвати високий ступінь самостійності, відповідальності при веденні дітей хірургічного профілю, визначати принципи та характер лікування захворювання: консервативне, оперативне.	
ПРН 12.	Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги на підставі діагнозу невідкладного стану, надавати екстрену медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану.	
ПРН 13.	Призначати та аналізувати додаткові методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) дітям із соматичними та хірургічними захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики	
ПРН 14.	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена	

	тяжкість стану хворої дитини шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану хворого за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення освітнього процесу відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладу освіти у сфері вищої освіти. Викладання навчальних дисциплін здійснюється науково-педагогічними працівниками з науковим ступенем за профілем спеціальності.
Матеріально-технічне забезпечення	Реалізація освітньо-професійної програми у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним забезпеченням, що відповідає вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти та створює умови для набуття інтернами спеціальних компетентностей: навчальні корпуси; навчальні та навчально-наукові лабораторії; симуляційні центри; комп'ютерні класи; гуртожитки; точки бездротового доступу до мережі Інтернет; мультимедійне обладнання; спортивний зал, спортивні майданчики. Площі приміщень, що використовуються в освітньому процесі, відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки. Клінічні бази для практичної підготовки з спеціалізованими лабораторіями, сучасним обладнанням для діагностики, лікування та профілактики захворювань. З усіма клінічними базами укладені довгострокові угоди. .
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний веб-сайт НУОЗ України імені П. Л. Шупика: https://www.nuozu.edu.ua/ .
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Не передбачено
Міжнародна кредитна мобільність	Не передбачено
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не проводиться. Можливе за умови володіння українською мовою іноземними здобувачами.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки лікаря-спеціаліста за фахом «Дитяча хірургія»

Зміст освітньо-професійної програми	Академічних годин/кредитів ЄКТС
Загальний навчальний час підготовки (академічних годин/кредитів ЄКТС) для лікарів-інтернів за спеціальністю «Дитяча хірургія»	171,6 кредитів (5148 навчальні години)

Обов'язкові освітні курси	34,9 кредитів (1048 навчальні години)
Суміжні цикли дисциплін професійної підготовки	7,0 кредитів (210 навчальні години)
Додаткові нормативні розділи	4,26 кредитів (128 навчальних годин)
Атестація	0,6 кредитів (18 навчальних години)

**ГРАФІК
ОСВІТНЬОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ПРОХОДЖЕННЯ ІНТЕРНАТУРИ
за спеціальністю «Дитяча хірургія»**

Тривалість підготовки в інтернатурі: 33 місяці (5148 годин) (171,6 кредитів ECTS)

Освітня частина: (НУОЗ України імені П. Л. Шупика) 9 місяців (1404 годин, 46,8 кредити ECTS), три місяці щорічно (15,6 кредитів ECTS на рік).

Практична частина: (бази стажування) 24 місяці (3744 год. 124,8 кредитів ECTS).

Роки навчання	Місяці											
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
Перший	Б	К	К	К	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	В
Другий	Б	Б	Б	Б	Б	К	К	К	Б	Б	Б	В
Третій	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	К	К	ДА	В

Примітка:

Б - практична частина підготовки на базі стажування;

К - освітня частина підготовки – навчання на кафедрі;

ДА - державна атестація;

В - відпустка.

**Орієнтовний перелік освітніх компонентів (ОК)
освітньо-професійної програми (ОПП)**

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	Кількість годин / кредитів ЄКТС
<u>ОПП Дитяча хірургія</u>		
OK1	Організація хірургічної допомоги дитячому населенню на сучасному етапі	10 / 0,3
OK2	Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія в дитячій хірургії	36 / 1,2
OK3	Абдомінальна хірургія	540 / 18,0
OK4	Колонопроктологія	80 / 2,6
OK 5	Торакальна хірургія	72 / 2,4
OK6	Невідкладна урологія	12 / 0,4

OK7	Невідкладна гінекологія	6 /0,2
OK8	Хірургія новонароджених	140 /4,6
OK9	Хірургічна інфекція та гнійні хірургічні захворювання	86 / 2,8
OK10	Травматологія та ортопедія	60 /2,0
OK11	Онкологія. Доброякісні та злоякісні пухлини	18 / 0,6
OK12	Амбулаторна хірургія	50 / 1,6
OK13	Опіки та відмороження	30 / 1,0
OK14	Хірургія вад серця та магістральних судин	12 / 0,4
OK15	Хірургічні захворювання ендокринних органів	30 / 1,0
OK16	Хірургічні захворювання судин	30 / 1,2
OK17	Трансплантологія	12 / 0,4
OK18	Нейрохірургія	12 /0,4
OK19	Педіатрія	30/ 1,0
OK20	Загальна патологія	6 /0,2

**Перелік обов'язкових компонент освітньо-професійної програми
(відповідно до Примірної програми підготовки в інтернатурі за спеціальністю
«Дитяча хірургія»)**

Код ОК	Компоненти освітньо-професійної програми	Кількість годин/ кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Загальний обсяг обов'язкових компонент		1048 /34,9	Атестація
OK1	Організація хірургічної допомоги дитячому населенню на сучасному етапі	10 / 0,3	Залік
OK2	Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія в дитячій хірургії	36 / 1,2	Залік
OK3	Абдомінальна хірургія	540 / 18,0	Залік
OK4	Колонопроктологія	80 / 2,6	Залік
OK 5	Торакальна хірургія	72 / 2,4	Залік
OK6	Невідкладна урологія	12 /0,4	Залік
OK7	Невідкладна гінекологія	6 /0,2	Залік
OK8	Хірургія новонароджених	140 /4,6	Залік
OK9	Хірургічна інфекція та гнійні хірургічні захворювання	86 / 2,8	Залік
OK10	Травматологія та ортопедія	60 /2,0	Залік
OK11	Онкологія. Доброякісні та злоякісні пухлини	18 / 0,6	Залік
OK12	Амбулаторна хірургія	50 / 1,6	Залік
OK13	Опіки та відмороження	30 / 1,0	Залік
OK14	Хірургія вад серця та магістральних судин	12 / 0,4	Залік
OK15	Хірургічні захворювання ендокринних органів	30 / 1,0	Залік
OK16	Хірургічні захворювання судин	30 / 1,2	Залік
OK17	Трансплантологія	12 / 0,4	Залік
OK18	Нейрохірургія	12 /0,4	Залік
OK19	Педіатрія	30/ 1,0	Залік
OK20	Загальна патологія	6 /0,2	Залік

Перелік

обов'язкових компонент освітньо-професійної програми – очна частина

Код освітньої компоненти	Назва освітньої компоненти освітньої програми	Кількість годин/кредитів
1	2	3
Обов'язкові компоненти ОПП		
ОК 01	Організація хірургічної допомоги дитячому населенню на сучасному етапі	10 / 0,3
ОК 02	Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія в дитячій хірургії	36 / 1,2
ОК 03	Абдомінальна хірургія	540 / 18,0
ОК 04	Колонопроктологія	80 / 2,6
ОК 05	Торакальна хірургія	72 / 2,4
ОК 06	Невідкладна урологія дитячого віку	12 / 0,4
ОК 07	Невідкладна гінекологія	6 / 0,2
ОК 08	Хірургія новонароджених	140 / 4,6
ОК 09	Хірургічна інфекція та гнійні хірургічні захворювання	86 / 2,8
ОК 10	Травматологія та ортопедія	60 / 2,0
ОК 11	Онкологія. Доброякісні та злоякісні пухлини	18 / 0,6
ОК 12	Амбулаторна хірургія	50 / 1,6
ОК 13	Опіки та відмороження	30 / 1,0
ОК 14	Хірургія вад серця та магістральних судин	12 / 0,4
ОК 15	Хірургічні захворювання ендокринних органів	30 / 1,0
ОК 16	Хірургічні захворювання судин	30 / 1,0
ОК 17	Трансплантологія	12 / 0,4
ОК 18	Нейрохірургія	12 / 0,4
ОК 19	Педіатрія	30 / 1,0
ОК 20	Загальна патологія	6 / 0,2
	Атестація	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП (очна частина)		35,4 кредитів

**Орієнтовний перелік практичних компонентів (ПК)
освітньо-професійної програми (ОПП)**

Код практичної компоненти	Практичний компонент освітньої програми
<u>ОПП Дитяча хірургія</u>	
ПК1	1.Визначення основних нормативних документів з організації охорони здоров'я та організації амбулаторно поліклінічної, спеціалізованої і невідкладної хірургічної допомоги дітям 2.Визначення питань управління та планування в дитячій хірургічній службі, роль і сфера діяльності завідувача відділенням, головного дитячого хірурга

	області, міста (району) в системі управління охороною здоров'ям; планування і організація безперервного післядипломного навчання дитячих хірургів, організація навчального процесу на кафедрі. 3. Визначення основних показників санітарної і демографічної статистики, методика, розрахунок, оцінка, аналіз діяльності поліклініки, стаціонару, дитячого хірурга 4. Санітарно-протиепідемічна робота в дитячій хірургічній службі (санітарно – епідемічний режим в дитячому хірургічному кабінеті, відділенні поліклініки, дитячому хірургічному стаціонарі, операційному блоці; санітарна просвіта та організація роботи з формування здорового способу життя та профілактики хірургічних захворювань) 5. Основні напрямки медичної та соціальної реабілітації хірургічних хворих в лікувально-профілактичних установах різного профілю 6. Організація експертизи тимчасової непрацездатності. Права і обов'язки лікуючого лікаря, завідуючого відділенням при проведенні експертизи. Документи, які засвідчують тимчасову непрацездатність, правила їх заповнення та видачі. Показання та порядок скерування хворих на ВКК і взаємозв'язок установ охорони здоров'я і ВКК 7. Правові основи хірургічної допомоги дітям. Питання етики і деонтології в професійній діяльності дитячого хірурга (Законодавство України про охорону здоров'я і медичну допомогу. Основні професійні обов'язки і права медичних працівників. Класифікація професійних правопорушень медичних працівників і відповідальність за їх скоєння. Медична етика і деонтологія моральних і правових норм в діяльності хірурга. Лікарська таємниця)
ПК2	1. Питання анестезіології 1.1. Основні лікарські засоби, що застосовуються в дитячій хірургії для анестезії; інгаляційні і неінгаляційні анестетики, холіноміметики й холінолітики, міорелаксанти; характеристика, механізм дії, побічні ефекти і ускладнення від їх застосування 1.2. Клініко-фізіологічна оцінка загального стану хворого пацієнта - дитини; визначення ступеня ризику операцій; премедикація, підготовка хворого до загального знеболення 1.3. Види, способи і методи анестезії. Інгаляційний наркоз; критерії адекватності і контроль основних функцій організму під час загального знеболення; небезпеки і ускладнення та методи боротьби з ними 1.4. Місцеві анестетики і види місцевого знеболення 1.5. Регіональні методи знеболення. Перидуральна та спинномозкова анестезія. Показання, ускладнення 1.6. Деякі особливості передопераційної підготовки, анестезіологічного забезпечення в плановій і ургентній дитячій хірургії, у педіатрії та геронтології, у вагітних, в амбулаторній хірургії, при супутніх захворюваннях і деяких станах 2. Питання реаніматології 2.1. Діагностика і реанімаційна допомога у дітей при гострій серцево-судинній і легеневій недостатності. Патофізіологія згасання і відновлення життєвих функцій організму 2.2. Прийоми і методи підтримання і відновлення життєвих функцій організму дитини: інтубація трахеї, пункція та катетеризація трахеї, коніотомія, трахеостомія, штучна вентиляція легень, непрямий та прямий масаж серця, дефібриляція серця, пункція серця, катетеризація центральних і периферичних вен 2.3. Надання невідкладної допомоги і реанімаційні заходи при асфіксії (утоплення, повішення, аспірація сторонніх тіл), укусах отруйних змій і комах,

	отруєннях газами і сипучими хімічними речовинами, грибами 3.Інтенсивна терапія 3.1.Післяопераційний період: основні принципи спостереження і догляду за хворими та інтенсивної терапії 3.2.Інтенсивна терапія при шоку (геморагічному, травматичному, анафілактичному, септичному), тромбогеморагічному синдромі 3.3.Невідкладна допомога та інтенсивна терапія при гострих ускладненнях цукрового діабету: гіперглікемічний з кетоацидозом, гіперосмолярний, гіперацетонемічний та гіпоглікемічний комах 4.Вибрані питання ізосерології 4.1.Характеристика антигенних систем крові, їх значення в трансфузіології. Характеристика цільної крові, її компонентів, препаратів. Механізм їх лікувальної дії. Показання і протипоказання для застосування 4.2.Визначення груп крові за антигенними системами АВ0 та Rh. Проби на сумісність при переливанні компонентів крові 4.3.Методи і техніка переливання компонентів крові, посттрансфузійні реакції і ускладнення 5.Трансфузійна і інфузійна терапія та нутріціологія 5.1.Сучасні трансфузійні та інфузійні засоби за їх патогенетичною спрямованістю і механізмом дії 5.2.Трансфузійна терапія з метою гемостазу при дефіциті клітинних елементів крові та гіповолемії. Методи визначення об'єму циркулюючої крові 5.3.Трансфузійноінфузійна терапія при дефіциті білків плазми крові і при інтоксикаціях 5.4.Коректори кислотного-лужного і водно-сольового балансу і лікувальна гемодилуція 5.5.Парентеральне харчування 5.6.Зондове та лікувальне харчування хірургічних хворих 5.7.Вплив на органи і системи з метою стимуляції процесів регенерації, підвищення імунної активності організму
ПКЗ	Абдомінальна хірургія. 1.Гострий апендицит 1.1.Класифікація, клініка і діагностика. Особливості перебігу гострого апендициту при атипичних локалізаціях червоподібного відростка 1.2.Ускладнення гострого апендициту: апендикулярний інфільтрат, періапендикулярний абсцес, перитоніт, абсцес черевної порожнини, пілефлебіт 1.3.Техніка операційних втручань при гострому апендициті 1.4.Післяопераційні ускладнення апендектомії 2.Інші захворювання тонкої кишки 2.1. Дивертикуліт Меккеля. Дивертикули тонкої кишки. Виразки тонкої кишки (неспецифічні і специфічні). 2.2.Мезаденіт. Клініка, діагностика, лікування 2.3.Хронічний апендицит 2.4.Зовнішні кишкові нориці 3.Гостра непрохідність кишок 3.1.Морфологічні і патофізіологічні зміни при кишкової непрохідності. Клініка і методи діагностики різних видів механічної і динамічної кишкової непрохідності 3.2.Особливості передопераційної підготовки хворих при гострій кишкової непрохідності, хірургічне лікування, операційні доступи, особливості ревізії черевної порожнини, ознаки життєздатності кишки, особливості її резекції та

	декомпресії. Дренування черевної порожнини. Післяопераційне лікування 3.3.Злукова хвороба. Сучасні погляди на причини злукоутворення та його попередження. Особливості втручання при злуковій непрохідності 3.4. Інвагінація кишечника у дітей. Консервативна та оперативна дезінвагінація. 4.Грижі живота 4.1.Загальне вчення про грижі. Етіологія. Класифікація. Складові частини грижі. Симптоматологія і діагностика 4.2.Операційні методи лікування гриж: пахвинних, стегових, пупкових, навколорупкових, білої лінії живота 4.3.Особливості лікування післяопераційних гриж 4.4.Невправима, защемлена грижа. Особливості хірургічного лікування 4.5.Грижі рідкісних локалізацій і внутрішні черевні грижі (передочеревинні, позаочеревні, внутрішньочеревні) 5.Хірургічні захворювання шлунку і дванадцятипалої кишки 5.1.Виразкова хвороба шлунку і дванадцятипалої кишки. Сучасні погляди на етіопатогенез і консервативні методи лікування 5.2.Ускладнення виразкової хвороби: перфорація, кровотеча, стеноз, пенетрація, малігнізація, внутрішні фістули 5.3.Показання і обґрунтування до хірургічних методів лікування виразкової хвороби та їх оцінка 5.4.Хірургічна тактика при проривних і кровоточивих виразках 5.5.Інші захворювання шлунку: гостре розширення, заворот, флегмона, туберкульоз, сифіліс, безоари. Дивертикуліти дванадцятипалої кишки 5.6.Ранні ускладнення операцій на шлунку і дванадцятипалій кишці: неспроможність швів кукси дванадцятипалої кишки або анастомозу, кровотечі, анастомозити 5.7.Пізнні ускладнення операцій на шлунку: пострезекційні та постваготомні синдроми 5.Хірургічні захворювання печінки 5.1.Функціональний стан печінки при хірургічній патології 5.2.Кісти (непаразитарні та паразитарні) печінки 5.3.Абсцеси печінки 5.4. Портальна гіпертензія та цироз печінки 6.Хірургічні захворювання жовчних шляхів 6.1.Жовчнокам'яна хвороба та її ускладнення. Холангіт: етіологія, патогенез, методи діагностики, особливості передопераційної підготовки хворих, місце ендоскопічних методів в комплексі передопераційного діагностики і лікування 6.2.Гострий холецистит 6.3.Хронічний (калькульозний і безкам'яний) холецистит 7.Хірургічні захворювання селезінки 7.1.Захворювання кровотворної системи, при яких необхідна спленектомія 7.2.Доброякісні пухлини, паразитарні і паразитарні кісти 7.3.Методика спленектомії 8.Захворювання підшлункової залози 8.1.Сучасні погляди на етіопатогенез гострого панкреатиту 8.2.Консервативне і хірургічне лікування гострого панкреатиту 8.3.Ускладнення гострого панкреатиту 8.4. Хронічний панкреатит. Кісти підшлункової залози (справжні і псевдокісти) 9.Травма живота 9.1Ушкодження шлунково-кишкового тракту сторонніми тілами 9.2.Поранення стінки живота
--	--

	9.3.Травма паренхіматозних органів: печінки, селезінки 9.4.Травма порожнистих органів 9.5.Поєднана травма: живота і черепа, живота і опорнорухового апарату 10.Малоінвазивна хірургія 10.1.Ендоскопічні втручання при доброякісних і пухлинних стенозах, стриктурах і сторонніх тілах верхніх відділів травного тракту 10.2.Ендоскопічний гемостаз при кровотечах з варикозно розширених вен стравоходу: склеротерапія, накладання лігатур і кілець 10.3.Ендоскопічні методи лікування виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки та її ускладнень 10.4.Ендоскопічні операції на прямій і ободовій кишці 10.5.Ендоскопічна поліпектомія 10.6.Лапароскопічна холецистектомія, інструментарій, техніка виконання. Показання і протипоказання. Лапароскопічна холецистостомія 10.7.Лапароскопічні втручання на діафрагмі, лапароскопічна герніопластика 10.8.Лапароскопічні втручання на порожнистих органах (резекція кишки, Апендектомія, біопсія кишки) 10.9.Лапароскопія в ургентній абдомінальній хірургії
ПК4	1.Захворювання і травми прямої кишки та заднього проходу 1.1.Гострий парапроктит 1.2.Хронічний парапроктит – нориці прямої кишки. Ректовагінальні нориці 1.3.Геморой, консервативне і операційне лікування 1.4.Тріщини заднього проходу 1.5.Епітеліальні куприкові ходи 1.6.Дермоїдні кісти і тератоїдні пухлини промежини та позаректальних просторів 1.7.Випадіння прямої кишки 1.8.Стриктури прямої кишки 1.9.Недостатність анального жому. Інертна пряма кишка 1.10.Травматичні ушкодження прямої кишки і промежини, діагностика. Показання до первинного зашивання ран прямої кишки і до накладання колостоми 1.11.Сторонні тіла прямої кишки. Шляхи проникнення і методи видалення 2.Захворювання ободової кишки 2.1.Неспецифічний виразковий коліт і хвороба Крона 2.2.Дивертикули товстої кишки. Дивертикульоз, дивертикуліт 2.3.Функціональна кишкова диспепсія: подразнена товста кишка, симптоматичний (вторинний) закріп, функціональний закріп 2.4.Аномалії розвитку ободової кишки: незакінчений поворот ободової кишки, мегаколон, хвороба Гіршпрунга 2.5. Синдром Пайєра (спланхноптоз ізольований та загальний). 2.6. Кровотечі із нижніх відділів кишкового тракту 2.6.Хірургічна реабілітація хворих із ентеро- та колостомами і кишковими норицями. 2.7. Аноректальні вади розвитку.
ПК5	Торакальна хірургія. 1.Захворювання легень та плеври 1.1.Абсцес і гангрена легень: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, консервативні методи лікування, показання і протипоказання до хірургічного лікування та його методи; види операцій, ускладнення та їх профілактика під час операції і віддаленому післяопераційному періоді, реабілітація

	1.2.Бронхоектатична хвороба 1.3.Кісти і полікістоз легень 1.4.Спонтанний Пневмоторакс 1.5.Легенева кровотеча 1.6.Бронхіальні нориці 1.7.Плеврити. Емпієма плеври. 1.8.Гострий піопневмоторакс 2.Захворювання середостіння, стравоходу і діафрагми 2.1.Медіастиніт 2.2.Міастенія як хірургічна проблема 2.3.Езофагіти. Дивертикули стравоходу 2.4.Кардіоспазм. Ахалазія кардії 2.5.Грижі діафрагми 2.6.Сторонні тіла та травма стравоходу 2.7.Опіки стравоходу 3.Травма грудної клітки 3.1.Тупа і проникаюча травма грудної клітки. Переломи ребер і груднини. Травматична асфіксія. Плевропульмональний шок 3.2.Види пневмотораксів: закритий, відкритий, напружений. Емфізема Середостіння 3.3.Гемоторакс (гемопневмоторакс). Поранення і розриви легень 3.4.Поранення серця. Методика зашивання ран серця 3.5.Травматичне ушкодження діафрагми. Операційні доступи: трансабдомінальні, трансторакальні 3.6.Поєднана травма грудної клітки і живота. Особливості діагностики і хірургічної тактики
ПК6	- Невідкладна дитяча урологія. 1.Аномалії розвитку (нирок, сечових шляхів, статевих органів). 1.2. Гідронефроз. 2. Запальні захворювання органів сечової та статеві систем (неспецифічні, специфічні). 2.2. Неспецифічні захворювання сечостатевих органів: гострий пієлонефрит, апостематозний нефрит, абсцес нирки, карбункул нирки, паранефрит, гострий цистит, гострий епідіміїт 3. Сечокам'яна хвороба. 4. Патологія вагінального паростку очеревини (сполучна водянка оболонок яєчка, кісти сім'яного канатика). 5. Хвороби крайньої плоті (фімоз, парафімоз, сінехії) 6. Гострі захворювання яєчок (перекрут яєчка, тромбоз судин яєчка, травма яєчка, орхоепідіміїт, перекрут придатка яєчка. 7. Гостра затримка сечовипускання. 7.2. Ниркова недостатність (гостра, хронічна). 8. Пошкодження органів сечової та статеві систем (Закриті та відкриті). 8.1. Закриті та відкриті ушкодження органів сечовидільної системи: нирок, сечоводів, сечового міхура, уретри 8.2. Ушкодження статевих членів, калитки і її органів 9. Патологія урахуса. 10. Патологія сечового міхура.
ПК7	1. Вади розвитку матки, яєчників, піхви та атрезії гімена 2. Порушена позаматкова вагітність 3. Рання вагітність - ускладнення 4. Апоплексія яєчника

	5.Розрив і перекрут кісти яєчника 6.Піосальпінкс і пельвіоперитоніт
ПК8	Особливості хірургії новонароджених. 1. Тератогенез. Значення спадковості. 2. Сучасні методи діагностики вроджених вад розвитку. 3. Медицина плода. 4. Дермоїдні кісти та тератоми. 5. Незарощення верхньої губи і піднебення (макростомія, колобома, ранула, синдром П'єра-Робена). 6. Пологова травма (кефалогематома, травма ключиці, параліч Дюшена-Ерба) 7. Вади розвитку черепа та мозку (черепно-мозкова грижа, краніостеноз, гідроцефалія, спинно-мозкова грижа, менингомієлоцеле). 8. Вади розвитку легень (агенезія та аплазія, лобарна емфізема). 9. Вади розвитку стравоходу (аплазія, атрезія стравоходу, стенози стравоходу, мембрани стравоходу, подвоєння стравоходу, кісти стравоходу, короткий стравохід. стравохід Баретта). 9.1. Норицеві форми вад розвитку стравоходу (трахеостравохідні нориці, стравохідно-бронхеальні нориці). 10. Вади розвитку діафрагми (істинна та хибна діафрагмальна грижа, кісти діафрагми, парастернальні грижі, релаксація діафрагми). 11. Вади розвитку шлунку (атрезії та мембрани шлунку). 11.1. Пілоростеноз. 12. Вади розвитку 12 палої кишки (атрезія, стеноз, мембрана 12 палої кишки. Аберантні судини. 13. Вади розвитку передньої черевної стінки (пупкова грижа, гастрошизіс, омфалоцеле). 13.1. Інші вади розвитку передньої черевної стінки (аплазія м'язів передньої черевної стінки, вентральна грижа, вроджені кісти і нориці пупка) 14. Вроджена кишкова непрохідність (Висока та Низька). 15. Вади розвитку та захворювання аноректальної ділянки (атрезії "ani et recti", стенози, ектопії) 16. Гостра форма хвороби Гіршпрунга. 17. Гнійні захворювання. Омфаліт. Мастит новонародженого. Некротична флегмона новонароджених 18. Некротичний ентероколіт новонародженого. Перитоніт новонароджених. 19. Синдром Ледда. 20.Пологова травма.
ПК9	1.Загальні питання хірургічної інфекції 1.1.Збудники гнійних інфекцій, клінічне значення окремих груп мікроорганізмів, госпітальна інфекція та її профілактика. 2.Рани 2.1.Загальні дані про рани. Особливості і класифікація ран. Тактика хірурга 2.2.Первинна хірургічна обробка рани. Рання, відтермінована, пізня хірургічна обробка рани. Загоєння рани: первинне, вторинне. Ускладнення 2.3.Ушкодження сухожилків розгиначів і згиначів пальців кисті. Принципи хірургії кисті. Первинний та вторинний шов і пластика сухожилків 2.4.Ушкодження периферичних нервів: принципи діагностики ушкоджень нервів верхніх і нижніх кінцівок, доступи до нервових стовбурів, операційне лікування (невроліз, шов нерва, пластика), реабілітація 3. Захворювання опорно -рухового апарату 3.1. Гнійні захворювання кісток (остеомиєліти), суглобів (артрити) і слизових сумок (бурсити).

	3.2. Специфічні інфекційні захворювання кісток і суглобів: туберкульоз, сифіліс, бруцельоз, дизентерія, гонорея 3.3. Дегенеративні і дистрофічні захворювання суглобів і хребта. 3.4. Пункція суглобів 3.5. Атипові форми остеомієліта. 4. Гнійна рана 4.1. Етіопатогенез ранової інфекції і фактори, які впливають на її розвиток. Фази ранового процесу 4.2. Хірургічні, фармакологічні і фізичні методи профілактики та лікування ранової інфекції 5. Місцеві гнійні запальні процеси 5.1. Гнійні запалення шкіри і підшкірної клітковини: фурункул, фурункульоз, бешиха, еризипелоїд, карбункул, гідраденіт, абсцес, флегмона 5.2. Бактерійні інфекції глибоких шарів тканин і клітковинних просторів ший: фасціїти, міонекроз, флегмони (аксілярна, субпекторальна) 5.3. Глибокі субфасціальні і міжм'язеві флегмони кінцівок 5.4. Флегмони заочеревинного простору і тазу 5.5. Гнійні захворювання кисті і стопи (панариції, флегмони) 5.6. Гнійні процеси в грудній залозі. Лактаційний мастит. Принципи лікування початкових і гнійних форм лактаційного маститу 6. Сепсис 6.1. Епідеміологія і класифікація сепсису 6.2. Патогенез сепсису 6.3. Лікування сепсису: хірургічні аспекти, антибактерійна терапія, імунотокорекція, обґрунтування різних напрямків інтенсивної терапії 7. Перитоніт і залишкові гнійники черевної порожнини 7.1. Сучасний стан проблеми перитоніту. Класифікація. Абдомінальний сепсис 7.2. Клініка і діагностика перитоніту 7.3. Патогенез гострого перитоніту 7.4. Лікування розповсюдженого гнійного перитоніту і абдомінального сепсису 7.5. Залишкові гнійники черевної порожнини та способи їх дренування 8. Специфічні інфекції 8.1. Анаеробна інфекція (газова гангрена) 8.2. Правець і сказ 8.3. Проблеми ВІЛ-інфекції в хірургії.
ПК10	Травматологія та ортопедія. 1. Загальні відомості про травми опорно-рухового апарату у дітей 1.1. Механогенез травми і види переломів кісток у дітей різних вікових груп. Причини і види зміщення кісткових уламків. Реакція організму на травму. Травматичний шок 1.2. Травматичний токсикоз. Підфасціальний фасціостиск 1.3. Ускладнення при переломах кісток: жирова емболія (легенева, мозкова, змішана), тромбоемболічні ускладнення, дисеміноване внутрішньосудинне зсідання крові (ДВЗ -синдром), тромбоемболія легеневої артерії 2. Основні принципи лікування хворих з переломами кісток в залежності від віку 2.1. Лікування закритих переломів кісток: одномоментна ручна репозиція уламків, лікування екстензійним методом 2.2. Операційне лікування закритих переломів кісток (закритий і відкритий остеосинтез), апаратний компресійно-дистракційний остеосинтез 2.3. Операційне лікування відкритих переломів кісток. Ампутація та реплантація сегментів кінцівок

	2.4. Помилки та ускладнення під час лікування переломів кісток: організаційні, діагностичні, при застосуванні одномоментної репозиції і гіпсової пов'язки, скелетному витязі, операційному лікуванні. Синдром карпального каналу. Ішемічна контрактура Фолькмана 3. Посегментні травми суглобів і кісток, основні принципи їх діагностики та лікування 3.1. Вивихи і переломи кісток плечового поясу і верхньої кінцівки 3.2. Вивихи і переломи кісток нижньої кінцівки 3.3. Переломи кісток таза: переломи кульшової западини, переломи кісток з ушкодженням тазових органів 3.4. Травматичні ушкодження суглобів. 3.5. Розриви зв'язок суглобів. 3.6. Травма тазу. Стиснення м'яких тканин
ПК11	1. Сучасний стан проблеми та основи теоретичної і клінічної онкології 1.1. Сучасна уява про виникнення злоякісного пухлинного росту. Канцерогенез. Клінічні стадії та морфологія раку. 1.2. Основні принципи діагностики онкологічних захворювань і особливості обстеження онкологічних хворих - дітей. Організація онкологічної допомоги дітям. Основні принципи лікування онкологічних дітей: комбінованого і комплексного, хірургічного, променевого; хіміотерапія, гормонотерапія, імунотерапія. Реабілітація і диспансеризація онкологічних хворих 2. Кісти, пухлини шиї та грудної клітки 2.1. Кісти шиї 2.2. Рак щитоподібної залози 2.3. Доброякісні і злоякісні пухлини легень, середостіння. 2.4. Доброякісні пухлини грудної залози. Рак грудної залози 3. Пухлини органів черевної порожнини 3.1. Рак шлунка 3.2. Доброякісні пухлини шлунка і тонкої кишки 3.3. Рак печінки: первинний, метастатичний 3.4. Рак підшлункової залози 3.5. Рак ободової і прямої кишки 3.6. Доброякісні пухлини ободової і прямої кишки 4. Пухлини статевих та сечовивідних систем 4.1. Злоякісні пухлини жіночих статевих органів: рак ендометрія, рак яєчників, трофобластичні хвороби (простий пухирний занесок, проліферуючий пухирний занесок, хоріокарцинома) 4.2. Пухлини нирок: аденокарцинома, саркома, нефробластома (пухлина Вільмса); папілярний і плоскоклітинний рак ниркової миски та сечоводу 4.3. Папілома, Пухлини яєчок: семіноми і несеміномні пухлини (ембріональний рак, тератобластома, хорікарцинома, рак жовточного мішка) 5. Пухлини шкіри, м'яких тканин, кісток 5.1. Базаліома. Плоскоклітинний рак шкіри. Меланома шкіри 5.2. Злоякісні пухлини кісток і м'яких тканин, остеогенна і періостальна саркома, хондросаркома, саркома Юінга, ретикулосаркома, ліпосаркома, злоякісна фіброзна гістіоцитома, фібросаркома, синовіальна саркома, рабдоміосаркома 5.3. Доброякісні пухлини шкіри і м'яких тканин 6. Гемобластози. Лімфогранулематоз (хвороба Ходжкіна). Лімфосаркоми (неходжкінські лімфоми). Множинна мієлома
ПК12	1. Організація амбулаторно-поліклінічної хірургічної допомоги дітям 1.1. Правові нормативи діяльності дитячого хірурга в поліклініці

	1.2.Диспансерний огляд за хворими дітьми 1.3.Експертиза тимчасової непрацездатності хірургічних хворих, ЛКК 2.Гнійні захворювання шкіри та підшкірної клітковини 2.1.Панарицій. Види, техніка операцій 2.2.Абсцеси, флегмони, карбункули, фурункули, гідраденіти 3.Негнійні захворювання шкіри та підшкірної клітковини 3.1.Атероми, ліпоми, фіброліпоми, фіброми 3.2.Ганглії. Види, техніка операцій 3.3.Врослі нігті. Техніка операцій 4. Профілактичні огляди дітей та вибір пацієнтів для плановго оздоровлення.
ПК13	1.Опіки і опікова хвороба у дітей 1.1.Організація медичної допомоги. Актуальність і частота опіків у дітей. 1.2.Класифікація опіків. Визначення глибини та площі опіку 1.3.Загальні принципи місцевого лікування при поверхневих і обмежених глибоких опіках: самопомога, перша медична допомога, пов'язочні і безпов'язочні методи. Невідкладні і ранні тотальні некректомії з одночасною і відтермінованою трансплантацією автошкіри 1.4.Стадії опікової хвороби. Опіковий шок (патогенез, клініка, лікування). Гостра опікова токсемія (патогенез, клініка, лікування). Опікова септикотоксемія (патогенез, клініка, лікування) 1.5.Перша медична і лікарська допомога при великих опіках і місцеве лікування на різних стадіях опікової хвороби. Етапні некректомії і критерії готовності до трансплантації автошкіри. Застосування автоомо- і гетеротрансплантатів для закриття рани. Місцеве лікування в умовах палат з абактерійним і регульованим за температурою повітрям 1.6.Період реконвалесценції. Реабілітація 2.Опіки іншими факторами 2.1.Електричні і електротермічні опіки 2.2.Хімічні і термохімічні опіки 2.3.Променеві опіки 2.4.Комбіновані опіки 3.Відмороження 3.1.Симптоми і диференційна діагностика відморожень. Ускладнення, супутні захворювання і ушкодження при відмороженні. Фактори, сприяючі виникненню відморожень і замерзанню. Перше допомога і лікування при відмороженнях і замерзаннях
ПК14	1. Загальні питання анатомії та патофізіології серцево-судинної системи 1.1. анатомія серця і судин. Анатомія та основи нормальної фізіології серцево-судинної системи. Кола кровообігу. Коронарний кровообіг. Аномаліївнутрішньогрудного розташування серця 2.Спеціальні інструментальні методи діагностики хірургічних захворювань серця і судин 2.1.Променеві методи діагностики захворювань серця і судин 2.2.Інвазивні методи діагностики хвороб серця. Ангіографія, коронаро вентрикуло графія. Показання і протипоказання до інтервенційної діагностики. Принципи діагностики патофізіологічних, гемодинамічних та морфологічних змін у дітей. 3.Вроджені вади серця. Загальні питання. Принципи діагностики та лікування 4.Невідкладна хірургія. Гострі захворювання та пошкодження серця та магістральних судин 4.1.Закриті та відкриті травми серця та інородні тіла серця. Хірургічна тактика,

	операційні доступи, шов рани серця 4.2.Травми магістральних судин 4.3.Спеціальні екстракорпоральні методики: гемосорбція, плазмаферез, імуносорбція, ЕКМО
ПК15	1.Хірургічне лікування захворювань щитоподібної та парашитоподібних залоз 1.1.Тиротоксикоз 1.2.Ендемічний зоб. Вузловий зоб. Аденома щитоподібної залози 1.3.Операції на щитоподібній залозі 1.4.Хронічні тироїдити (Хашимото, Ріделя) 1.5.Гіперпаратироз. Операції на парашитоподібних залозах 2. Хірургічне лікування захворювань інсулярного апарату підшлункової залози 2.1.Цукровий діабет: ураження внутрішніх органів і судин 2.2.Цукровий діабет і хірургічні захворювання, особливості передопераційної підготовки, вибору знеболення і ведення післяопераційного періоду 3Хірургічне лікування захворювань наднирників і оваріальної гіперандрогенії 3.1.Пухлини мозкового шару наднирників 3.2.Пухлини кіркового шару наднирників 3.3.Адрісонова хвороба 3.4.Синдром Штейна-Левенталя
ПК16	1. Вади розвитку судин у дітей 2. Флебektозія яремної вени 3. Ультрасонографія судин нижніх кінцівок 4. Реовазографія 5. Капіляроскопія 6. Флебографія 7. Автовенoзні шунтуючі операції на артеріях нижніх кінцівок 8. Накладання джгута 9. Наладання судинного шва
ПК17	1.Організація трансплантологічної допомоги населенню: основні етапи розвитку трансплантації органів і створення штучних органів; організація служби гемодіалізу і трансплантації органів в Україні, законодавчі та нормативні акти з трансплантації органів та інших анатомічних тканин людини; питання етики та деонтології, диспансеризація, МСЕК та реабілітація хворих з трансплантованими органами, інвалідність 2.Трансплантаційна імунологія: головний комплекс гістосумісності, його роль при трансплантації різних органів, клінічні аспекти типування тканин; імунобіологія відторгнення трансплантату (трансплантаційні антигени, розпізнавання антигенів, клітинні механізми відторгнення, роль цитокінів та їх рецепторів, види відторгнення); імуносупресія при трансплантації; імунологічний моніторинг 3.Донорське забезпечення трансплантації: етичні, соціально правові та релігійні аспекти донорства органів; визначення поняття смерті, підтримка гомеостазу після смерті мозку; живі донори при трансплантації органів, хірургічна техніка вилучення донорських органів, їх консервація і підготовка до трансплантації 4.Трансплантація нирки: показання та протипоказання до трансплантації нирки, підбір та підготовка хворого; гемодіаліз у підготовці хворих до трансплантації нирки, анестезіологічне забезпечення, хірургічні принципи операції трансплантації нирки від живого донора та від трупного донора; хірургічні ускладнення цих операцій; сучасна імуносупресія при трансплантації нирки; ведення хворих із трансплантованою ниркою у пізньому післяопераційному періоді; результати трансплантації нирки і

	перспективи розвитку в Україні 5.Трансплантація однієї або двох легень: показання та протипоказання до трансплантації легень і обох легень; імуносупресія при трансплантації легень, інтраопераційні ранні та пізні ускладнення 6.Ортотопічна трансплантація печінки: показання та протипоказання, передопераційна підготовка пацієнтів реципієнтів і хірургічна техніка трансплантації, післяопераційні ускладнення 7.Пересадка підшлункової залози: протипоказання до трансплантації, оклюзія протоків залози, виведення секрету підшлункової залози в сечовий міхур кишку; післяопераційний період. Трансплантація острівцевих клітин 8.Трансплантація серця: показання та протипоказання до трансплантації серця, відбір та підготовка потенційних реципієнтів, ортотопічна та ектопічна трансплантація серця, лікування пацієнта на госпітальному і постгоспітальному етапах; імуносупресивна терапія після трансплантації серця; гостре та хронічне відторгнення, діагностика і лікування
ПК18	1.Ушкодження кісток черепа: переломи склепіння черепа, переломи основи черепа. Комбіновані пошкодження. Особливості з віком. 2.Закриті ушкодження головного мозку: струс, забій і стиснення головного мозку. Особливості з віком. 3.Травматичні внутрішньочерепні крововиливи: епідуральні, субдуральні, субарахноїдальні, внутрішньо-шлуночкові та внутрішньо мозкові крововиливи, набряк головного мозку 4.Відкриті ушкодження головного мозку 5.Поєднана черепно-мозкова травма з іншими ушкодженнями 6.Травма хребта та спинного мозку Травма черепа, головного мозку, хребта та спинного мозку. 3.6. Травма черепа, головного мозку, хребта та спинного мозку.
ПК19	1.Новонароджена дитина: доношена, недоношена, зріла не зріла. Росто вагові показники розвитку дитини першого року життя. 2. Вигодовування дітей: грудне, штучне, введення докормів та прикормів. 3. Особливості розвитку ЦНС, вікові особливості 4. особливості розвитку органів дихання, стридор, ларингіти, трахеїти 5. Особливості розвитку системи травлення, зригування, синдром блювання, функціональні порушення спорожнення. 6. Системний червоний вовчак в практиці педіатра та хірурга 7. Календар щеплень, показання та протипоказання. 8. Система виділення: нирки вікові показники та недуги.
ПК20	1.Теорія діагнозу 1.1.Оформлення клінічної документації на померлу хвору дитину у відділеннях хірургічного профілю. 1.2.Оформлення лікарського свідоцтва про смерть дитини 1.3.Вимоги до діагнозу 1.4.Правила формулювання діагнозу 1.5.Структура та логіка діагнозу 1.6.Особливості побудови діагнозу при хірургічній патології у дітей 2.Лікарсько контрольна комісія та клініко патологоанатомічна конференція 2.1.Організація та проведення лікарсько контрольної комісії 2.2.Організація та проведення клініко патологоанатомічної конференції 3.Прижиттєва морфологічна діагностика 3.1.Прижиттєва діагностика захворювань за даними біопсій. Дослідження післяопераційного матеріалу, висновки патолога за прижиттєвою діагностикою 4. Оформлення ЛКК дитини інваліда, а таж за для надання соціальної допомоги

2. ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПОНЕНТ (ОК) ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ В ІНТЕРНАТУРІ за спеціальністю «Дитяча хірургія» ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік обов'язкових компонент (ОК) освітньої програми підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Дитяча хірургія»

Освітня частина

Код компо- ненти	Назва обов'язкової компоненти (ОК)	Кількість годин / кредитів ЄКТС	Кількість годин				самос- тійна робота
			аудиторних				
			лекції	семі- нари	прак- тичні	разом	
ОК 1	Організація амбулаторно-консультативної та стаціонарної допомоги дітям та підліткам з хірургічною патологією	10/0,3	2	4	4	10	-
ОК 2	Анестезіологія, реанімація та інтенсивна терапія	46/1,53	6	20	10	36	10
ОК 3	Абдомінальна хірургія	580/19,33	30	390	120	540	40
ОК 4	Хірургія новонароджених	160 /5,33	20	80	40	140	20
ОК 5	Колонопроктологія	100/3,33	10	40	30	80	20
ОК 6	Хірургічні захворювання ендокринних органів	40/1,33	4	16	10	30	10
ОК 7	Хірургічна інфекція та гнійні хірургічні захворювання	106/3,53	20	44	22	86	20
ОК 8	Травматологія та ортопедія	80 / 2,66	10	30	20	60	20
ОК 9	Амбулаторна хірургія	60 / 2,0	8	26	16	50	10
ОК 10	Торакальна хірургія	92 /3,06	6	36	30	72	20
ОК 11	Трансплантологія	22 / 0,73	4	4	4	12	10
ОК 12	Опіки та відмороження	40 / 1,33	6	14	10	30	10
ОК 13	Хірургія вад серця та судин	44 / 1,46	8	20	14	42	2
ОК 14	Невідкладна гінекологія	10 / 0,2	2	2	2	6	4
ОК 15	Невідкладна урологія	12 / 0,33	2	6	4	12	10
ОК 16	Онкологія	22/ 0,73	6	6	6	18	4
ОК 17	Нейрохірургія	14 / 0,46	2	6	4	12	2
ОК 18	Педіатрія	40 / 1,33	10	14	12	36	4
	Проміжна атестація	18 / 0,6	-	18	-	18	-
	«Крок 3.»	6 / 0,2	-	6	-	6	-
	Атестація	6 / 0,2	-	6	-	6	-
	Разом ОК:	1518/50,06	156	788	358	1302	216
ДОДАТКОВІ ПРОГРАМИ (ДП)							
ДП 1	Медицина невідкладних станів	30 / 1,0	30				
ДП 2	Військово-медична підготовка	24 / 0,8	24				
ДП 3	Військово-спеціальна підготовка	12 / 0,4	12				
ДП 4	Організація невідкладної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях	12 /0,4	12				
ДП 5	Особливо небезпечні інфекції	6 / 0,2	6				
ДП 6	Туберкульоз	6 /0,2	6				
ДП 7	Радіаційна медицина	6 / 0,2	6				
ДП 8	Медичне право	6 / 0,2	6				
	Разом ДП:	102 / 3,4					

	Всього:	1620/54,0				
--	----------------	------------------	--	--	--	--

Практична частина

№ за/п	Назва структурного підрозділу	Код ОК	Кількість годин / кредитів ЄКТС	Кількість годин практичної роботи	Самостійна робота	Кількість місяців
1.	Хірургічне відділення, яке надає невідкладну хірургічну допомогу дітям	ОК 3	660/37,86	600	60	4,0
2.	Хірургічне відділення, яке надає планову хірургічну допомогу	ОК 3	508/16,93	468	40	2,0
3.	Торакальне відділення (блок)	ОК 10	184/6,13	156	28	1
4.	Проктологічне відділення (блок)	ОК 5	184/6,13	156	28	1
5.	Відділення гнійної хірургії	ОК 7	484/16,13	456	28	2
6.	Відділення серцево-судинної хірургії	ОК 13	184/6,13	156	28	1
7.	Відділення ендокринної хірургії	ОК 6	184/6,13	156	28	1
8.	Опікове дитяче відділення	ОК 12	184/6,13	156	28	1
9.	Хірургічний кабінет поліклініки	ОК 9	184/6,13	156	28	1
10.	Травмпункт, травматологічне, ортопедичне відділення	ОК 8	360/12,0	312	48	2
11.	Відділення невідкладної дитячої гінекології (блок)	ОК 14	106/3,53	78	28	1
12.	Урологічне відділення (блок)	ОК 15	124/4,13	96	28	1
13.	Онкодиспансер, дитяче відділення	ОК 16	106/3,53	78	28	1
14.	Відділення дитячої анестезіології, реанімації та інтенсивної терапії	ОК 2	184/6,13	156	28	1
15.	Відділення (блок) хірургії новонароджених	ОК 4	360/12	312	48	1
16.	Відділення невідкладної педіатрії	ОК 18	106/3,53	78	24	1
17.	Відділення (функціональної, ендоскопічної) діагностики: ЕКГ, ЕЕГ, ФГДС, ректороманоскопія, колоноскопія, трахеоскопія, бронхоскопія	ОК 3; ОК 5; ОК 8; ОК 10	120/4,0	96	24	1
18.	Відділення променевої та ультразвукової діагностики: Ре, езофагографія, Ре - скопія, іригографія, КТ, МРТ, УЗД, ЕХОКГ	ОК 3; ОК 5; ОК 8; ОК 10; ОК 17	106/3,53	78	24	1
	Всього:		4320/144	3744	576	24

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

підготовки в інтернатурі лікарів за спеціальністю «Дитяча хірургія»

Освітня частина

(перший рік – 3 міс (468 год. 15,6 кредитів ECTS)., другий рік – 3 міс. (468 год. 15,6 кредитів ECTS)., третій рік – 3 міс (468 год. 15,6 кредитів ECTS), разом – 9 міс (1404 год. 46,8 кредити ECTS)

Код курсу	Назва курсу	Кількість годин				кредити ECTS
		Лекції	Практика	Семінари	Разом	Разом
Обов'язкові компоненти						
Цикли дисциплін професійної підготовки						
1.	Організація амбулаторно-консультативної та стаціонарної допомоги дітям та підліткам з хірургічною патологією	2	4	4	10	0,3
2.	Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія в хірургії	6	20	10	36	1,2
3.	Абдомінальна хірургія	30	390	120	540	18,0
4.	Хірургія новонароджених	20	80	40	140	4,6
5.	Колонопроктологія	10	40	30	80	2,6
6.	Хірургічні захворювання ендокринних органів	4	16	10	30	1,0
7.	Хірургічні захворювання судин	4	16	10	30	1,0
8.	Хірургічна інфекція та гнійні хірургічні захворювання	20	44	22	86	2,8
9.	Травматологія та ортопедія	10	30	20	60	2,0
10.	Амбулаторна хірургія	8	26	16	50	1,6
	Разом обов'язкові компоненти	114	666	282	1062	35,4
Суміжні цикли дисциплін професійної підготовки						
11.	Торакальна хірургія	6	36	30	72	2,4
12.	Трансплантологія	4	4	4	12	0,4
13.	Опіки та відмороження	6	14	10	30	1,0
14.	Хірургія вад серця та магістральних судин	4	4	4	12	0,4
15.	Невідкладна гінекологія	2	2	2	6	0,2
16.	Невідкладна урологія	2	6	4	12	0,4
17.	Онкологія	6	6	6	18	0,6
18.	Нейрохірургія	2	6	4	12	0,4
19.	Педіатрія	8	12	10	30	1,0
20.	Загальна патологія	2	2	2	6	0,2
	Разом суміжні цикли	42	92	76	210	7,0
Додаткові компоненти						
Цикли дисциплін загальної підготовки						
1.	Медицина невідкладних станів	8	12	10	30	1,0
2.	Військово-медична підготовка	6	10	8	24	0,8
3.	Військово-спеціальна підготовка	4	4	4	12	0,4
4.	Організація невідкладної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях	4	4	4	12	0,4
5.	Особливо небезпечні інфекції	4	-	2	6	0,2
6.	Туберкульоз	4	-	2	6	0,2
7.	Радіаційна медицина	4	-	2	6	0,2
8.	Медичне право	4	-	2	6	0,2

Разом		38	30	34	102	3,4
	Базовий та річний підсумковий контроль знань			18	18	0,6
	Державна атестація включаючи і комп'ютерний контроль			12	12	0,4
Загалом		192	788	424	1404	46,8

Практична частина

(перший рік – 8 міс (1248 год.), другий рік – 8 міс (1248 год.),
третій рік – 8 міс (1248 год.), разом – 24 міс (3744 год. 124,8 кредити ECTS))

Назва відділення (установи)	Курс навчальної програми	Кільк. навч. годин	кредити ECTS
Організація амбулаторно-консультативної та стаціонарної допомоги дітям та підліткам з хірургічною патологією			
Хірургічне відділення, яке надає невідкладну хірургічну допомогу дітям	Невідкладна хірургія	600	20,0
Хірургічне відділення, яке надає планову хірургічну допомогу	Планова хірургія	468	15,6
Торакальне відділення (блок)	Торакальна хірургія	156	5,2
Проктологічне відділення (блок)	Проктологія	156	5,2
Відділення гнійної хірургії	Гнійна хірургія	456	15,2
Відділення серцево-судинної хірургії	Серцево-судинної хірургії	156	5,2
Відділення ендокринної хірургії	Ендокринна хірургія	156	5,2
Опікове дитяче відділення	Опікова травма	156	5,2
Хірургічний кабінет поліклініки	Амбулаторна хірургія	156	5,2
Травмпункт, травматологічне, ортопедичне відділення	Травматологія та ортопедія	312	10,4
Відділення невідкладної дитячої гінекології (блок)	Невідкладна гінекологія	78	2,6
Урологічне відділення (блок)	Невідкладна урологія	78	2,6
Онкодиспансер, дитяче відділення	Онкологія/онкохірургія	156	5,2
Відділення дитячої анестезіології, реанімації та інтенсивної терапії	Дитяча реанімація та інтенсивна терапія	156	5,2
Відділення (блок) хірургії новонароджених	Хірургія новонароджених	312	10,4
Відділення невідкладної педіатрії	Педіатрія	156	5,2
Відділення (функціональної, ендоскопічної) діагностики: ЕКГ, ЕЕГ, ФГДС, ректороманоскопія, колоноскопія, трахеоскопія, бронхоскопія			
Відділення променевої та ультразвукової діагностики: Ре, езофагографія, скопія, іригографія, КТ, МРТ, УЗД, ЕХОКГ			
Підсумковий контроль		36	1,2
Разом		3744	124,8

Під час навчання на базі стажування лікарі-інтерни ведуть облік виконаних практичних навиків, як виконаних самостійно, так і під керівництвом або при допомозі керівника відповідно до переліку.

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

Курс 1	Організація хірургічної допомоги населенню на сучасному етапі 0,33 кредити (10 год.)	
Навчальна мета	Вивчити організацію хірургічної допомоги населенню, вміти аналізувати діяльність поліклініки, стаціонару, хірурга, вміти проводити експертизу тимчасової непрацездатності та знати порядок скерування хворих на ЛКК, освоїти правові основи хірургічної допомоги.	
Знання		Уміння
1. Основні нормативні документи з організації охорони здоров'я та організації амбулаторно-поліклінічної, кваліфікованої планової та невідкладної хірургічної допомоги.		1. Розуміти та використовувати принципи управління та планування роботи хірургічної служби.
2. Основні показники санітарної і демографічної статистики, методика, розрахунок, оцінка, аналіз діяльності поліклініки, стаціонару, хірурга. 3. Організація експертизи тимчасової непрацездатності. Показання та порядок скерування хворих на ЛКК. 4. Правові основи хірургічної допомоги.		2. Вміти аналізувати діяльність поліклініки, стаціонару, хірурга. 3. Вміння проводити експертизу тимчасової непрацездатності та знати порядок скерування хворих на ЛКК 4. Освоїти правові основи хірургічної допомоги.
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок / компетентностей	Рівень оволодіння
1	Заповнення документів, які засвідчують тимчасову непрацездатність.	С
2	Заповнення документів для скерування хворих на МСЕК	С

Курс 2	Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія в хірургії 1,2 кредиту (36 год.)
---------------	--

Навчальна мета	Набути клінічних знань про основи анестезіологічної допомоги та реанімаційних заходах хірургічним хворим. Набути клінічних знань та практичних навичок в переливанні компонентів крові, застосуванні трансфузійно-інфузійної терапії. Навчитись застосовувати парентеральне , зондове та лікувальне харчування хірургічним хворим.	
Знання		Уміння
1. Клініко-фізіологічна оцінка загального стану хворого; визначення ступеня ризику операцій; премедикація, підготовка хворого до загального знеболення.		1. Оцінити загальний стан хворого; визначення ступеня ризику операцій; премедикація, підготовка хворого до загального знеболення.
2. Місцеві анестетики і види місцевого знеболення.		2. Вміти застосовувати місцеві анестетики.
3. Прийоми і методи підтримання і відновлення життєвих функцій організму: інтубація трахеї, пункція та катетеризація трахеї, коніотомія, трахеостомія, штучна вентиляція легень, непрямий та прямий масаж серця, дефібриляція серця, пункція серця, катетеризація центральних і периферичних вен.		3. Проводити регіональні методи знеболення.
4. Надання невідкладної допомоги і реанімаційні заходи при асфіксії (утоплення, повішення, аспірація сторонніх тіл), укусах отруйних змій і комах, отруєннях газами і сипучими хімічними речовинами, грибами.		4. Освоїти прийоми і методи підтримання і відновлення життєвих функцій організму: інтубація трахеї, пункція та катетеризація трахеї, коніотомія, трахеостомія, штучна вентиляція легень, непрямий та прямий масаж серця, дефібриляція серця, пункція серця, катетеризація центральних і периферичних вен
5. Інтенсивна терапія при шоку (гіповолемічному, травматичному, анафілактичному, септичному), тромбоеморагічному синдромі.		5. Освоїти реанімаційні заходи при асфіксії (утоплення, повішення, аспірація сторонніх тіл), укусах отруйних змій і комах, отруєннях газами і сипучими хімічними речовинами, грибами
6. Невідкладна допомога та інтенсивна терапія при гострих ускладненнях цукрового діабету: гіперглікемічній з кетоацидозом, гіперосмолярній, гіперацетонемічній та гіпоглікемічній комах.		6. Проводити інтенсивну терапію при шоку (гіповолемічному, травматичному, анафілактичному, септичному), тромбоеморагічному синдромі.
7.Методи і техніка переливання компонентів крові, посттрансфузійні реакції і ускладнення		7. Надати невідкладну допомогу та інтенсивну терапію при гострих ускладненнях цукрового діабету: гіперглікемічній з кетоацидозом, гіперосмолярній, гіперацетонемічній та гіпоглікемічній комах.
8. Трансфузійно-інфузійна терапія. Парентеральне харчування.		8.Набути клінічних знань та практичних навичок в переливанні компонентів крові, застосуванні

9. Зондове та лікувальне харчування хірургічних хворих.		трансфузійно-інфузійної терапії. 9.Навчитись застосовувати парентеральне, зондове та лікувальне харчування хірургічним хворим.
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1	Венепункція. Венесекція	С
2	Визначення групи крові	С
3	Переливання компонентів крові та її замінників	С
4	Інфузія сольових, колоїдних, плазмозамінних розчинів, харчових речовин	С
5	Визначення групи та резус-приналежності крові	С
6	Визначення венозного тиску	С
7	Місцеве знеболення	С
8	Блокади при переломах ребер	В
9	Регіональна анестезія	С
10	Зондове годування хворих	С
11	Промивання шлунка, аспірація шлункового вмісту	С
12	Введення зонда Блекмора	В
13	Перидуральна анестезія	А
14	Інтубація трахеї	А
15	Звільнення дихальних шляхів від сторонніх тіл. Штучне дихання	В
16	Допоміжне дихання. Штучна вентиляція легенів	А
17	Закритий масаж серця	В
18	Трахеостомія	В
19	Пункція трахеї і мікроіригація бронхіального дерева	С
20	Коніотомія	С
21	Катетеризація і промивання сечового міхура	С
22	Новокаїнова блокада сім'яного канатика	С
23	Спинномозкова пункція	А
24	Прямий масаж серця	А
25	Дефібриляція серця	В
26	Пункція серця,	В
27	Катетеризація центральних і периферичних вен	В

Курс 3	Абдомінальна хірургія 18,0 кредити (540 год.)	
Навчальна мета	Вивчити етіологію, патогенез, діагностику та лікування хірургічних захворювань органів черевної порожнини	
Знання	Уміння	
1. Хірургічні захворювання шлунка і дванадцятипалої кишки. 2. Метаболічний синдром. 3. Гостра непрохідність кишок. 4. Тромбоз і емболія судин брижі кишок. 5. Гострий апендицит. 6. Хірургічні захворювання тонкої кишки. 7. Хірургічні захворювання печінки. 8. Хірургічні захворювання жовчних шляхів. 9. Хірургічні захворювання селезінки. 10. Захворювання підшлункової залози. 11. Грижі живота. 12. Травма живота.	1. Вміти діагностувати хірургічні захворювання шлунка і дванадцятипалої кишки та їх ускладнення та визначати лікувальну тактику. 2. Вміти діагностувати метаболічний синдром та визначати лікувальну тактику. 3. Вміти діагностувати кишкову непрохідність та визначати лікувальну тактику. 4. Вміти діагностувати гострий апендицит та його ускладнення та визначати лікувальну тактику. 5. Вміти діагностувати хірургічні захворювання тонкої кишки та визначати лікувальну тактику. 6. Вміти діагностувати хірургічні захворювання печінки та визначати лікувальну тактику. 7. Вміти діагностувати хірургічні захворювання жовчних шляхів та їх ускладнення, визначати лікувальну тактику. 9. Вміти діагностувати хірургічні захворювання селезінки та визначати лікувальну тактику. 10. Вміти діагностувати захворювання підшлункової залози та визначати лікувальну тактику. 11. Вміти діагностувати грижі живота та визначати лікувальну тактику 12. Вміти діагностувати травму живота та визначати лікувальну тактику	

Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1	Пункція черевної порожнини	В
2	Лапароцентез. Діагностичний перитонеальний лаваж	С
3	Апендектомія	С
4	Лапароскопічна апендектомія	В
5	Гастро-, дуоденотомія, висічення, екстеріоризація виразки	С
6	Операції при защемлених грижах	В
7	Ентеротомія	С
8	Резекція кишки	В
9	Ілеотрансверзостомія	В
10	Гастротомія. Прошивання варикозно-розширених вен кардіального відділу стравоходу	А
11	Цеко-, трансверзо-, сигмостомія	В
12	Інтубація кишок	В
13	Роз'єднання зрощень при спайковій кишкової непрохідності Лапароскопічний адгезіолізис	В
14	Лапаротомія при перитонітах, дренування черевної порожнини	С
15	Інтраперитонеальний лаваж	В
16	Лапароскопічна холецистектомія	В
17	Холедохотомія і холедохостомія	А
18	Накладання білідигестивних анастомозів	А
19	Дуоденотомія, папілотомія, папілопластика	А
20	Дренування сальникової сумки при панкреатитах	В
21	Секвестректомія, резекція хвоста підшлункової залози	А
22	Дренування заочеревинного простору непід УЗД контролем	А
23	Операція при кістах підшлункової залози: марсупілізація, внутрішнє дренування	А
24	Консервативна дезінвагінація	С
25	Оперативна дезінвагінація	С

26	Апедикостомія	С
27	Операції при пупкових грижах включаючи лапароскопічну герніопластику	В
28	Операції при грижах білої лінії живота включаючи лапароскопічну герніопластику	В
29	Операції при пахвинних грижах включаючи лапароскопічну герніопластику	В
30	Операції при стегнових грижах	В
31	Операції при післяопераційних грижах включаючи лапароскопічну герніопластику	В
32	Спленектомія	В
33	Зашивання рани печінки	В
34	Зашивання ушкоджень кишок	В
35	Проксимальна резекція шлунка	А
36	Резекція великого чіпця	С
37	Гастротомія	А
38	Гастроентеростомія	А
39	Оглядова рентгеноскопія живота	А
40	Рентгеноскопія шлунково-кишкового тракту	А
41	Ультрасонографічне обстеження органів черевної порожнини та заочеревинного простору	А
42	Комп'ютерне обстеження органів черевної порожнини та заочеревинного простору	А
43	Фіброгастродуоденоскопія	В
44	Зашивання проникаючого пошкодження черевної порожнини	С
45	Фістулографія і фістулоскопія	В
46	Відеолапароскопічна холецистектомія	А

Курс 4	Колонопроктологія 2,6 кредити (80 год.)	
Навчальна мета	Вивчити етіологію, патогенез, діагностику та лікування хірургічних захворювань ободової та прямої кишки	
Знання		Уміння
1. Топографічну анатомію ануса, прямої та товстої кишки. 2. Захворювання і травми прямої кишки та заднього проходу у дітей всіх вікових груп. 3. Захворювання ободової кишки		1. Вміти діагностувати захворювання і травми прямої кишки та заднього проходу та визначати лікувальну тактику. 2. Вміти діагностувати захворювання ободової кишки та визначати лікувальну тактику. 3. Вміти діагностувати захворювання та травматичні пошкодження перианальної області
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1	Пальцеве дослідження прямої кишки	С
2	Аноскопія	С
3	Ректороманоскопія	В
4	Фіброколоноскопія	А
5	Операції при геморої	В
6	Вскриття гострого парапроктиту	С
7	Висічення тріщини заднього проходу	В
8	Видалення кісти куприка	В
9	Видалення епітеліальних куприкових ходів «пілонідальна хвороба»	В
10	Правобічна і лівобічна геміколектомії. Резекція поперечно-ободової кишки	А
11	Резекція сигмоподібної кишки при завороті	А
12	Операція Гартмана	В
Курс 5		Торакальна хірургія 2,4 кредита (72 год.)
Навчальна мета	Вивчити етіологію, патогенез, діагностику та лікування вад розвитку та захворювань в торакальній хірургії дитячого віку	
Знання		Уміння
1. Топографічної анатомії та оперативної хірургії органів грудної порожнини та середостіння. 2. Захворювання та травматичні пошкодження плеври плеври. 3. Вад розвитку, захворювання та травматичні пошкодження легень. 4. Вад розвитку, захворювання та травматичні пошкодження середостіння. 5. Вад розвитку, захворювання та травматичні пошкодження діафрагми.		1. Вміти збирати анамнез стосовно вад розвитку, захворювань та травматичних пошкоджень органів грудної порожнини та середостіння. 2. Вміти діагностувати вроджені вади розвитку, захворювання та травматичні пошкодження легень, трахеї та бронхів. 3. Вміти діагностувати вади розвитку, захворювання та травматичні пошкодження органів вередостіння – стравоходу. 4. Вміти діагностувати вади розвитку, захворювання та травматичні пошкодження діафрагми. 5. Вміти прогнозувати післяопераційний перебіг після хірургічного лікування вад

		розвитку, захворювань та травматичних пошкоджень в торакальній хірургії.
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1.	Пункція та дренивання грудної порожнини по Мональдї	С
2.	Пункція та дренивання грудної порожнини по Бюлау	С
3.	Пункція та дренивання грудної порожнини при пневмотораксі, напруженому пневмотораксі	С
4.	Пункція та дренивання грудної порожнини при піотораксі, гідротораксі, гемотораксі	С
5.	Накладення оклюзійної пов'язки при відкритому пневмотораксі	С
6.	Торакотомія бокова	В
7.	Накладення оклюзійної пов'язки при клапанному пневмотораксі	С
8.	Перев'язка міжреберних судин	В
9.	Ушивання рани легені	В
10.	Пункція трахеї	В
11.	Накладення активної аспірації при пневмотораксі	С
12.	Бужування стравоходу всліпу при післяопіковій стриктурі	С
13.	Бужування стравоходу по провіднику (за нитку)	С
14.	Проводити езофагографію водорозчинним контрастом	С
Курс 6		Невідкладна урологія дитячого віку 0,4 кредита (12 год.)
Навчальна мета		Вивчити етіологію, патогенез, діагностику та лікування вад розвитку та захворювань в урології дитячого віку
Знання		Уміння
1. Топографічної анатомії та оперативної хірургії сечовидільної системи у дітей чоловічої та жіночої статі. 2. Вади розвитку, захворювання та травматичні пошкодження сечовидільної системи у хлопчиків. 3. Вади розвитку, захворювання та травматичні пошкодження сечовидільної системи у дівчаток. 4. Оперативних втручань, методик операцій при вадах розвитку,		1. Вміти діагностувати вроджені вади розвитку, захворювання та травматичні пошкодження сечовидільної системи у дітей всіх вікових груп незалежно від статі. 2. Вміти проводити інструментальне обстеження при вадах розвитку, захворюванням та травматичних пошкодженнях сечовидільної системи незалежно

захворюваннях та травматичних пошкодженнях сечовидільної системи у дітей всіх вікових груп.	від статі. 3. Вміти проводити оперативні втручання при невідкладних станах, вадах розвитку, захворюваннях та травматичних пошкодженнях сечовидільної системи незалежно від статі. 4. Оцінювати результати оперативного лікування при невідкладних станах, вадах розвитку, захворюваннях та травматичних пошкодженнях сечовидільної системи незалежно від статі.	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1.	Катетеризація сечового міхура у хлопчиків	С
2.	Катетеризація сечового міхура у дівчаток	С
3.	Вправлення головки статевого члена при парафімозі	С
4.	Розділення сінехій крайньої плоті	С
5.	Накладення епіцистостоми	В
6.	Операції при перекруті яєчка	В
7.	Операції при перекруті придатка яєчка	В
8.	Операції при травматичному ушкодженні калитки - яєчка	В
9.	Операції при ушкодженні статевого члена	В
10.	Операції при фімозі	С
11.	Нефректомія	А
12.	Операції при патології урахуса	В
13.	Операції виведення кутанеостом	А
14.	Операція при карбункулі нирки	А
Курс 7		Невідкладна гінекологія 0,2 кредита (6 год.)
Навчальна мета	Вивчити етіологію, патогенез, діагностику та лікування вад розвитку та захворювань в гінекології дитячого віку	
Знання		Уміння
1. Знання вікової топографічної анатомії та оперативної хірургії репродуктивної системи у дівчаток. 2. Вад розвитку, захворювань репродуктивної системи у дівчаток.		1.Вміти діагностувати вади розвитку незалежно від віку в гінекології дитячого віку. 2.Вміти діагностувати захворювання та травматичні

3. Травматичних пошкоджень репродуктивної системи у дівчаток.		пошкодження в гінекології дитячого віку.
4. Методик консервативного та оперативного лікування вад розвитку, захворювань та травматичних пошкоджень в гінекології дитячого віку.		3.Вміти проводити клінічне та інструментальне обстеження при вадах розвитку та травматичних пошкодженнях. 4.Вміти проводити операції при апоплексії яєчника. 5.Вміти проводити операції при пельвіоперитонітах та інших запальних процесах.
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1	Провести операцію при апоплексії яєчника	С
2	Вміти розкрутити кісту яєчника яка перекрутилась	С
3	Вміти видалити кісту яєчника	В
4	Вміти прооперувати пельвіоперитоніт	В
5	Вміти діагностувати атрезію гімена	С
Курс 8		Хірургія новонароджених 4,6 кредита (140 год.)
Навчальна мета		Вивчити етіологію, патогенез, діагностику та лікування вад розвитку та хірургічних захворювань у новонароджених
Знання		Уміння
1. Знати нормальну анатомію новонародженої дитини. 2. Знати фізіологію доношеної та не доношеної, передчасно народженої дитини. 3. Вікові особливості, вади розвитку, захворювання дихальної системи. 4. Вікові особливості, вади розвитку, захворювання травної системи. 5. Вікові особливості, вади розвитку, захворювання видільної системи. 6. Вікові особливості, вади розвитку, захворювання передньої черевної стінки. 7. Вікові особливості, вади розвитку, захворювання кісток та суглобів		1.Діагностувати в тому числі і за допомогою інструментальних методів вади розвитку стравоходу. 2.В повному обсязі володіти методами проведення операцій при вадах розвитку стравохода. 3.Діагностувати вади розвитку та хвороби діафрагми та володіти методами оперативного лікування. 4.Діагностувати вади розвитку трахеї, бронхів та легень та володіти методами оперативного лікування. 5.Діагностувати вади розвитку та

8. Вікові особливості, вади розвитку та захворювання ендокринної системи.	набуті недуги травної системи та володіти методами відновлення прохідності. 6.Діагностувати грижі різної локалізації та володіти методами оперативного лікуванні. 7.Діагностувати гнійні захворювання шкіри та підшкірної клітковини та проводити оперативне лікування – знати методики операцій. 8.Діагностувати гнійні захворювання кісток та суглобів, знати методики та проводити операції. 9.Діагностувати родові пошкодження (перелом ключиці та інші) проводити інструментальне обстеження та визначати метод імобілізації та лікування. 10.Прогнозувати результати оперативного лікування: вад розвитку органів дихання, травної системи та інші.	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1.	Вміти накладити асептичну пов'язку при гастрошизі та омфалоцеле	С
2.	Вміти накладити зтягуючу пов'язку при пупковій грижі у недоношеного новонародженого	С
3.	Вміти встановити анальну ектопію	С
4.	Провести бужування анусу	С
5.	Виконати операцію при Омфаліті	С
6.	Виконати операцію при гнійному маститі	С
7.	Виконати операцію при некротичній флегмоні	С
8.	Виконати операцію – роздільна колостомія	В
9.	Виконати операцію – роздільна ілеостомія	В
10.	Провести постановку газовідвідної трубки	С
11.	Очисну клізму	С
12.	Сифонну клізму	С

13.	Пункція кефалогематоми	С
14.	Пілороміотомія за Фреде-Вебером-Рамштедтом	В
15.	Виконати операцію – кінцева колостомія	В
16.	Операція Пена	В
17.	Операції при атрезії тонкої кишки	В
18.	Операції при завороті шлунка	В
19.	Операції при норичних формах атрезії стравоходу	В
20.	Операції при безноричних формах атрезії стравоходу	В
Курс 9		Хірургічна інфекція та гнійні хірургічні захворювання 2,8 кредита (86 год.)
Навчальна мета		Вивчити етіологію, патогенез, діагностику та лікування гнійних хірургічних захворювань.
Знання		Уміння

1. Загальні дані про рани. Особливості і класифікація ран. Первинна хірургічна обробка рани. Рання, відтермінована, пізня хірургічна обробка рани. Загоєння рани: первинне, вторинне. 2. Гнійні захворювання кісток (остеомієліти), суглобів (артрити) і слизових сумок (бурсити) 3. Дегенеративні і дистрофічні захворювання суглобів і хребта. Деформації опорно-рухового апарату 4. Госпітальна інфекція та її профілактика 5. Гнійна рана. 6. Місцеві гнійні запальні процеси. 7. Сепсис. 8. Перитоніт і залишкові гнійники черевної порожнини. 9. Специфічні інфекції. 1. Вміти діагностувати, провести обробку рани та визначати лікувальну тактику. 2. Вміти діагностувати гнійні захворювання кісток (остеомієліти), суглобів (артрити) і слизових сумок (бурсити) та визначати лікувальну тактику. 3. Вміти діагностувати дегенеративні і дистрофічні захворювання суглобів і хребта та визначати лікувальну тактику. 4. Вміти діагностувати госпітальну інфекцію. 5. Вміти діагностувати гнійні рани та визначати лікувальну тактику. 6. Вміти діагностувати місцеві гнійні запальні процеси та визначати лікувальну тактику. 7. Вміти діагностувати сепсис та визначати лікувальну тактику. 8. Вміти діагностувати перитоніт і залишкові гнійники черевної порожнини та визначати лікувальну тактику. 9. Вміти діагностувати специфічні інфекції та визначати лікувальну тактику.		
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1.	Пункція колінного суглоба	С
2.	Первинна хірургічна обробка ран м'яких тканин	С
3.	Секвестректомія	В
4.	Операції при бурситах	В
5.	Пункційне дренивання періапендикулярного абсцесу підконтролем УЗД	В
6.	Розкриття міжпетлевих абсцесів	С
7.	Розкриття абсцесу Дугласового простору	В
8.	Розкриття піддіафрагмального абсцесу	В

9.	Пункція абсцесів черевної порожнини під УЗД контролем	А
10.	Операція при гнійному лімфаденіті	С
11.	Операція при пароніхії	С
12.	Операція при фурункулі, карбунколі	С
13.	Операція при гідраденіті	С
14.	Операція при післяін'єкційному абсцесі	С
15.	Операції при абсцесах м'яких тканин	С
Курс 10		Травматологія та ортопедія 2,0 кредита (60 год.)
Навчальна мета		Вивчити етіологію, патогенез, діагностику та лікування вад розвитку кісток та суглобів та травматичних пошкоджень у дітей
Знання		Уміння
1. топографічної анатомії кісток, суглобів та сухожилків з врахуванням вікових особливостей у дітей всіх вікових груп. 2. вроджені вади розвитку кісток то суглобів у дітей залежно від віку. 3. інформативність та безпечність проведення інструментального та променевого обстеження при травматичних пошкодженнях різної локалізації та віку. 4. вікові особливості переломів кісток в залежності від структури: трубчасті та губчасті. 5. Методи іммобілізації в залежності від віку та виду травми. 6. методи моніторингу перебігу післяопераційного періоду та прогнозування післяопераційних ускладнень. 7. методи закритої репозиції при переломах кісток. 8. методи відкритої репозиції при закритих та відкритих переломах.		1. вміти діагностувати травматичні пошкодження – переломи та визначати метод лікування. 2. проводити закриту репозицію при переломах зв зміщенням кісток. 3. проводити діагностичну та лікувальну пункцію суглобів. 4. проводити іммобілізацію шляхом накладення бінтових пов'язок Дезо та Вельпо 5. Проводити іммобілізацію шляхом накладення шини Крамарева, Дітерікса. 6. накладати лейкопластирне та скелетне витяжіння 7. проводити ПХО інфікованої зашибленої рани з пошкодження тканин та сухожилків. 8. Проводити ПХО вогнепальної рани. 9. проведення спиць з метою фіксації відломків при переломі кісток. 10. визначати показання та одівати стремена Павліка, распорки Віленського та інші апарати при вродженому вивиху стегна. 11 прогнозувати ранні та віддалені результати перебігу післяопераційного періоду у дітей різних вікових груп.

Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1.	Накласти іммобілізаційну пов'язку при переломі ключиці	С
2.	Провести ПХО рани	С
3.	Накласти іммобілізаційну гіпсову пов'язку при переломі кісток передпліччя	С
4.	Накласти іммобілізаційну гіпсову пов'язку при переломі плечової кістки	С
5.	Накласти іммобілізаційну гіпсову пов'язку при переломі кісток кисті	С
6.	Провести ПХО вогнепальної рани	С
7.	Накласти іммобілізаційну шину Дітерікса	С
8.	Накласти іммобілізаційну шину Крамарева	С
9.	Закрита репозиція переломовивиха Монтеджа	В
10.	Закрита репозиція переломовивиха Галіацці	В
11.	Закрита репозиція кістки з кутовим зміщенням	С
12.	Операція накладення скелетного витягіння	С
13.	Накладення стрем'ян Павліка	С
14.	Накладення распорок Віленського	С
15.	Накладення іммобілізаційної пов'язки при відкритому переломі кістки (кісток)	С
Курс 11		Онкологія. Доброякісні та злоякісні пухлини 0,6 кредита (18 год.)
Навчальна мета		Вивчити етіологію, патогенез, діагностику та лікування доброякісних та злоякісних пухлин у дітей
Знання		Уміння
1. Солідних пухлин у дітей: Вільмса, Нейробластома. 2. Пухлини печінки. 3. Пухлини шлунково-кишкового тракту у дітей. 4. Тератоми 5. Пухлини легень та грудної стінки 6. Пухлини яєчника 7. Пухлини яєчка 8. Пухлини кісток. 9. Методик верифікації пухлин у дітей всіх вікових груп.		1. проводити фізикальне та інструментальне обстеження з метою встановлення пухлини. 2. визначати показання з врахуванням інформативності та безпечності променевих методів: КТ і МРТ. 3. Проводити забір матеріалу на цитологічне дослідження 4. Обґрунтовувати методи хірургічного лікування з врахуванням сучасних протоколів ведення дітей. 5. проводити післяопераційний

		моніторинг та визначати ефективність хірургічного та комбінованого лікування.
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок / компетентностей	Рівень оволодіння
1.	Операція біопсія шкірних та підшкірних пухлиноподібних утворень	С
2.	Операція видалення невусів	С
3.	Операція пункційна біопсія пухлин	С
4.	Пункційна біопсія пухлин під контролем УЗД	В
5.	Біопсія пухлин кісток	В
6.	Біопсія паренхіматозних органів	В
7.	Ендоскопічна біопсія пухлин	А
Курс 12		Амбулаторна хірургія 1,6 кредита (50 год.)
Навчальна мета		Вивчити організацію амбулаторної хірургічної допомоги,
		хірургічне лікування Гнійних та негнійних захворювань шкіри та підшкірної клітковини.
Знання		Уміння
1. Організація амбулаторної хірургічної допомоги. 2. Гнійні захворювання шкіри та підшкірної клітковини. 3. Негнійні захворювання шкіри та підшкірної клітковини.		1. Освоїти правові нормативи діяльності хірурга в поліклініці, диспансерний огляд, експертизу тимчасової непрацездатності хірургічних хворих. 2. Гострі хірургічні захворювання, що потребують стаціонарного лікування. 3. Діагностувати вади розвитку в тому числі і грижі, брати на диспансерний облік та формувати групи для проведення планового оздоровлення. 4. Вміти діагностувати гнійні захворювання шкіри та підшкірної клітковини та визначати лікувальну тактику. 5. Вміти діагностувати захворювання шкіри та підшкірної клітковини: атероми, ліпоми, гігроми та ін. і проводити оперативне лікування.

		6. Оформляти довідки ЛКК на звільнення від нарузок, а також оформлення ЛКК стосовно надання соціальної допомоги дітям з інвалідністю.
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1	Розкриття карбункулів, гідраденітів	С
2	Розкриття абсцесів	С
3	Операції при підшкірному, шкірному панариціях, пароніхії	С
4	Операції при сухожилковому і кістковому панариціях	С
5	Розкриття гнійників кисті	С
6	Видалення доброякісних пухлин м'яких тканин (ліпом, фібром)	С
7.	Видалення доброякісних пухлиноподібних утворів м'яких тканин (ліпом, атером, гігrom)	С
8.	Видалення сторонніх тіл з м'яких тканин	С
9.	Місцеве знеболення при гнійних захворюваннях кисті	С
10.	Пункція абсцесів підшкірної клітковини	С
11.	Операції при врослому нігті	С
12.		
Курс 13		Опіки та відмороження 1,0 кредита (30 год.)
Навчальна мета		Вивчити етіологію, патогенез, діагностику та лікування опіків та відморожень у дітей
Знання		Уміння
1. Розрахунок площі опіку у дітей різного віку. 2. Стадії термічного ушкодження м'яких тканин. 3. Стадії хімічного опіку 4. Стадії електроопіку. 5. Наслідків термічного та хімічного опіку на інші органи та системи		1. проводити визначення площі термічного опіку у дітей різного віку. 2. Проводити інструментальні методи обстеження з метою вчасного встановлення ускладнень 3. проводити дифдіагностику поміж різними чинниками хімічних опіків. 4. проводити ПХО опікової рани, термічної, хімічним пошкодженням. 5. проводити обстеження та невідкладні заходи при ураження

		електроопіком. 6. проводити підбір лікарських засобів в залежності від виду опіка та ступеня ураження тканин. 7. проводити некректомію та закриття опікової рани шкірою
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1.	ПХО термічної рани	С
2.	ПХО елетротермічної рани	С
3.	ПХО хімічного та термохімічного опіку	С
4.	ПХО променеві опіки	С
5.	Обробка рани при відмороженні	
Курс 14		Хірургія вад серця та магістральних судин 0,4 кредита (12 год.)
Навчальна мета		Вивчити етіологію, патогенез, діагностику та хірургічне лікування вад серця та магістральних судин у дітей
Знання		Уміння
1. Основних вад розвитку серця та магістральних судин. 2. Методів обстеження візуалізації в залежності від недуги та віку дитини. 3. Методів хірургічного лікування (основних) та віку проведення операцій.		1.Проводити фізикальні методи обстеження при підозрі на вади розвитку серця. 2.Проводити показання та пункцію перикарда
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1.	Ушивання травматичного пошкодження рани серця	В
2.	Операція при флєбектазії яремної вени	В
3.	Пункція перикарда	В
Курс 15		Хірургічні захворювання ендокринних органів 1,0 кредити (30 год.)

Навчальна мета		Вивчити етіологію, патогенез, діагностику та лікування хірургічних захворювань ендокринних органів.	
Знання		Уміння	
1. Хірургічне лікування захворювань щитоподібної та паращитоподібних залоз. 2. Хірургічне лікування захворювань інсулярного апарату підшлункової залози. 3. Хірургічне лікування захворювань наднирників.		1. Вміти діагностувати хірургічні захворювання у дітей щитоподібної та паращитоподібних залоз та визначити лікувальну тактику. 2. Вміти діагностувати хірургічні захворювання інсулярного апарату підшлункової залози та визначати лікувальну тактику. 3. Вміти діагностувати хірургічні захворювання наднирників та визначати лікувальну тактику.	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей		Рівень оволодіння
1	Субтотальна резекція щитоподібної залози.		А
2	Тироїдектомія.		А
3	Гемітироїдектомія.		А
4	Аутодермопластика		С
5	Ампутація нижньої кінцівки		В
Курс 16		Хірургічні захворювання судин 1,0 кредита (30 год.)	
Навчальна мета		Вивчити етіологію, патогенез, діагностику та лікування хірургічних захворювань судин.	
Знання		Уміння	
1. Захворювання венозної системи. 2. Захворювання артеріальної системи. 3. Ушкодження кровоносних судин. 4. Захворювання лімфатичної системи кінцівок.		1. Вміти діагностувати хірургічні захворювання венозної системи та визначати лікувальну тактику. 2. Вміти діагностувати хірургічні захворювання артеріальної системи та визначати лікувальну тактику. 3. Вміти діагностувати ушкодження кровоносних судин та визначати лікувальну тактику. 4. Вміти діагностувати захворювання лімфатичної системи кінцівок та визначати	

		лікувальну тактику.
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1.	Операції при варикозному розширенні вен нижньої кінцівки	В
2.	Наладання судинного шва	С
3.	Ультрасонографія судин нижніх кінцівок	А
4.	Реовазографія	В
5.	Капіляроскопія	С
6.	Флебографія	А
7.	Автовенозні шунтуючі операції на артеріях нижніх кінцівок	А
8.	Накладання джгута	С
9.	Накладання шва на артерію	В
10.	Накладання шва на вену	В
Курс 17		Трансплантологія 0,4 кредита (12 год.)
Навчальна мета		Вивчити юридичну складову, показання, забір органів до трансплантації у дітей
Знання		Уміння
1. Основних регламентуючих законів трансплантації в Україні 2. Показань до трансплантації печінки та нирок у дітей, різних вікових груп. 3. Положень диспансерного спостереження		1. Визначити показання до трансплантації печінки у дітей всіх вікових груп. 2. Визначити показання до трансплантації нирок у дітей всіх вікових груп.
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1.	Трансплантація нирки у дитини	В
2.	Трансплантація печінки у дитини	А
3.	Підготовка у реципієнта нирки для трансплантації	А
4.	Підготовка у реципієнта частки печінки для трансплантації	А
Курс 18		Нейрохірургія 0,4 кредита (12 год.)
Навчальна мета		Вивчити етіологію, патогенез, діагностику та хірургічне лікування вад мозку та його травматичного пошкодження у дітей

Знання		Уміння
1. Діагностику синдромів ураження кори головного мозку 2. Діагностику уражень черепних нервів 3. Менінгеальний синдром 4. Черепно-мозкова травма (ЧМТ) 5. Струс головного мозку 6. Забої головного мозку 7. Стиснення головного мозку 8. Особливості ЧМТ при алкогольній інтоксикації 9. Особливості ЧМТ у дітей 10. Поєднана черепно-мозкова травма 11. Хребетно-спинномозкова травма.		1. Провести укладку при проведенні променевого обстеження. 2. Провести ПХО рани при відсутності пошкодження кісток черепа. 3. Визначати стадії при струсі головного мозку в залежності від віку дитини 4. Визначати забій головного мозку. 5. Визначати ступінь пошкодження при хребетно-спинномозковій травмі у дітей різних вікових груп 6. Проводити встановлення менінгіального синдрому у дітей різних вікових груп. 7. Приготувати набір для шунтування шлуночків при
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1.	ПХО рани при відкритому пошкодженні ушкодження головного мозку	С
2.	Трепанація черепа	В
3.	Операція накладення дренажу при гідроцефалії	В
4.	Імобілізація при закритому пошкодженні хребта та спинного мозку	В
5.	ПХО рани та імобілізація при відкритому пошкодженні хребта та спинного мозку	В
6.	Люмбальна пункція	А
Курс 19		Педіатрія 1,0 кредита (30 год.)
Навчальна мета		Вивчити етіологію, патогенез, діагностику та лікування основних соматичних захворювань у дітей
Знання		Уміння
1. Фізіологія здорової новонародженої дитини. 2. Особливості фізіології та розвитку передчасно народжених дітей. 3. Основні стани перинатального періоду, вроджені вади розвитку та захворювання новонароджених. 4. Діагностику, невідкладну допомогу, інтенсивну терапію новонароджених. 5. Інструментальні методи обстеження респіраторної системи (рентгенографія, КТ, УЗД легень і плевральної порожнини, бронхоскопія, спірографія, пікфлоуметрія, вимірювання оксиду азоту у видихуваному повітрі). 6. Суглобовий синдром, його прояви та		1. Провести огляд та оцінити стан новонародженої дитини. 2. Оцінити фізичний розвиток новонародженої дитини. 3. Визначити гестаційний вік дитини. 4. Оцінити морфо-функціональну зрілість дитини 5. Оцінити ступінь важкості пацієнта з бронхообструктивним синдромом. 6. Оцінити ступінь важкості пацієнта з пневмонією. 7. Оцінити результати спірометрії. 8. Оцінювати результати рентгенографії та КТ органів грудної клітки. 9. Провести об'єктивний огляд опорно-

методи виявлення. 7. Функціональні гастроінтестинальні розлади у новонароджених та дітей раннього віку: малюкові зригування, синдром румінації, синдром циклічного блювання, малюкові кольки, функціональна діарея, малюкова дішезія, функціональний закріп. 8. Семіотика захворювань нирок та сечової системи. Анатомія, фізіологія та патофізіологія нирок та сечової системи у дітей. Вікові особливості. 9. Основні синдроми інфекційних захворювань у дітей (гарячка; сепсис та септичний шок; менінгіти; енцефаліти; висипка; блювання та діарея). 10. Нормальний і патологічний статевий розвиток дітей (передчасний статевий розвиток; затримка пубертату; гіпогонадізм; крипторхізм; порушення статевого диференціювання).	рухової системи. 10. Провести оцінку суглобового статусу. 11. Провести оцінку стану м'язів. 12. Оцінювати результати загального аналізу крові: Інтерпретувати гемограму та коагулограму. 13. Оцінювати стан периферичних лімфовузлів. 14. Проводити диференційну діагностику жовтяниць. 15. Вміти проводити диференційну діагностику різних видів патології нирок та сечової системи між собою та з іншими захворюваннями. 16. Оцінити загальний стан дитини з ознаками інфекційного захворювання 17. Сформувати підозру щодо наявності ендокринної причини порушень росту дитини та спрямувати її до дитячого ендокринолога. 18. Оцінка моторного, психічного та мовленнєвого розвитку, комунікативних навичок дітей раннього віку
--	---

Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1.	Виконання та оцінка пульсоксиметрії.(D)	C
2.	Закритий масаж серця	C
3.	Інтубація трахеї	C
4.	Проведення ШВЛ за допомогою мішка, маски та ендотрахеальної трубки	C
5.	Венепункція	C
6.	Розрахунок індексу маси тіла (ІМТ)	D
7.	Антропометрія дітей різних вікових груп	D
8.	Оцінка стану м'язів	C
9.	Проведення оцінки фізичного розвитку дитини	C
10.	Розрахунок площі поверхні тіла у дитини	C
11.	Пальпація та перкусія основних груп лімфатичних вузлів	C
12.	Пальпація, перкусія та оцінка розмірів селезінки	C
13.	Оцінка стану шкіри та слизових оболонок	C
14.	Оцінка стільця за Бристольською шкалою	C
15.	Визначення менінгіальних знаків	C
16.	Оцінка проби Манту	C
17.	Перевірка рефлексів дитини в періоді новонародженості	C
Курс 20		Загальна патологія

	0,2 кредита (6 год.)	
Навчальна мета	Вивчити	
Знання		Уміння
1. Основні законодавчі акти з питань охорони здоров'я дітей і підлітків в Україні. 2. Основні показники, що характеризують здоров'я населення. 3. Соціально значущі стани та хвороби – стан справ, визначення, розповсюдженість, профілактика тощо. 4. Основи охорони здоров'я дитини в організованому дитячому колективі. 5. Профілактичні та протиепідемічні заходи щодо організованих дитячих колективів. 6. Способи виявлення та профілактика насилля в сім'ї.		1. Використовувати джерела даних щодопоказників громадського здоров'я. 2. Вміти аналізувати статистичні дані. 3. Оцінити соціальні фактори, що впливають на стан здоров'я конкретної дитини. 4. Проводити епідеміологічний нагляд та розслідування спорадичних випадківінфекційних захворювань. 5. Виявляти прояви насилля над дітьми та випадки недбалого ставлення до дітей і вміти реагувати на них. 6. Організовувати та надавати медичну допомогу дітям з особливими потребами. 7. Надавати психологічну та методичну підтримку родинам дітей з особливими потребами.
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1.	Оцінка та аналіз основних показників стану здоров'я населення, використання їх у роботі	С
2.	Проведення нагляду за станом здоров'я дитячого населення, корекція основних факторів, що впливають на нього	С
3.	Комунікація з метою надання допомоги та підтримка родин дітей з особливими потребами	С
4.	Комунікація з метою адвокації прав дитини, виявлення та реагування на прояви насилля над дітьми та недбалого ставлення до дитини	С

Рівень оволодіння:**A:** Має знання, описує.**B:** Виконує, керує, демонструє під наглядом.**C:** Виконує, керує, демонструє самостійно.**D:** Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації.

ПЕРЕЛІК
практичних навичок/компетентностей за спеціальністю
«Дитяча хірургія» для оволодіння лікарями-інтернами на освітній частині
навчання (на кафедрах закладу післядипломної освіти)

№ пп	Перелік практичних навичок	Рівень оволо- діння
1	2	3
1.	Проведення внутрішньовенних ін'єкцій. Вміти налагодити інфузійну терапію	С
2.	Вимірювання артеріального тиску на верхніх та нижніх кінцівках дітям різних вікових категорій	С
3.	Визначення групи крові та резус-фактор	С
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		

Перелік практичних навичок/компетентностей за спеціальністю
«Дитяча хірургія» для оволодіння лікарями-інтернами на базі стажування
за розділами програми

№	Перелік практичних навичок/компетентностей для оволодіння на базі стажування за розділами програми	Рівень оволо- діння
1	Організація амбулаторно-консультативної та стаціонарної	

	допомоги дітям та підліткам з хірургічною патологією	
1.	Робота у вільному доступі з дашбордом НСЗУ	С
2	Хірургічне відділення, яке надає невідкладну хірургічну допомогу дітям	
3	Хірургічне відділення, яке надає планову хірургічну допомогу	
4	Торакальне відділення (блок)	
5	Проктологічне відділення (блок)	
6	Відділення гнійної хірургії	
7	Відділення серцево-судинної хірургії	
8	Відділення ендокринної хірургії (дитячий блок)	
9	Опікове дитяче відділення (опікового центру)	
10	Хірургічний кабінет поліклініки	
11	Травмпункт, травматологічне, ортопедичне відділення	
12	Відділення невідкладної гінекології (блок)	
13	Урологічне відділення (блок)	
14	Онкодиспансер, дитяче відділення	
15	Відділення дитячої анестезіології, реанімації та інтенсивної терапії	
16	Відділення (блок) хірургії новонароджених	
17	Відділення невідкладної педіатрії	
18	Відділення (функціональної, ендоскопічної) діагностики	
19	Відділення променевої та ультразвукової діагностики	
20	Відділення політравми для дорослих	

Рівень оволодіння:**A:** Має знання, описує.**B:** Виконує, керує, демонструє під наглядом.**C:** Виконує, керує, демонструє самостійно.**D:** Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації.**3. Форма атестації (порядок оцінювання)**

Заходи з оцінювання результатів проходження вторинної спеціалізації проводяться відповідно до Наказу МОЗ України від 22.06.21 №1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську спеціалізацію» (у редакції наказу МОЗ від 16 березня 2022 року №493), Наказу МОЗ України від 18.08.2021 №1751 «Про внесення змін до наказу МОЗ України від 22.07.1993 №166», зареєстрованого в Мін'юсті 09.11.2021 за №1467/37089 та складаються з базового, поточного та підсумкового оцінювання (атестація), ліцензійного інтегрованого іспиту Крок-3 «Загальна лікарська підготовка».

Базове оцінювання здійснюється керівниками груп слухачів циклів спеціалізації Університету шляхом оцінювання базового рівня фахових (професійних) компетентностей.

Поточне оцінювання здійснюється керівниками груп слухачів циклів спеціалізації Університету шляхом контролю за рівнем набутих інтегральних, загальних та фахових (професійних) компетентностей, зазначених у освітній програмі.

Підсумкове оцінювання (атестація) проводиться по закінченню навчання у відповідності до програмних результатів навчання та кваліфікаційних характеристик за спеціальністю «Дитяча хірургія». Підсумкове оцінювання включає іспит з оволодіння практичними навичками, співбесіду зі спеціальності «Дитяча хірургія».

Атестацію на визначення засвоєння знань і практичних навичок у відповідності до програмних результатів навчання та кваліфікаційних характеристик з присвоєнням звання «Лікар-спеціаліст» за спеціальністю «Дитяча хірургія» проводять атестаційні комісії, склад яких затверджує ректор НУОЗ України імені П. Л. Шупика. До складу такої комісії входять: завідувачі профільних кафедр, професори та доценти профільних кафедр (куратори – відповідальні за підготовку лікарів-інтернів на кафедрах).

До атестації для визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання «Лікар-спеціаліст» допускаються лікарі-інтерни, які повністю виконали програму спеціалізації «Дитяча хірургія» та успішно склали тестовий екзамен ліцензійного інтегрованого іспиту Крок-3 «Загальна лікарська підготовка».

Виконання програми спеціалізації «Дитяча хірургія» засвідчується заліковими відомостями (відомостями обліку відвідувань та успішності лікарів-інтернів).

Для оцінки рівня оволодіння практичними навичками залучаються реальні, стандартизовані або віртуальні пацієнти, манекени, фантоми, моделі, комп'ютерні програми, ситуаційні завдання, набори результатів лабораторних методів досліджень та інструментальних, в тому числі променевих.

Результати іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями оформлюється протоколом засідання атестаційної комісії та доводиться до відома слухачів одразу після закінчення засідання комісії. По закінченню іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями проводиться співбесіда зі спеціальності.

За результатами атестації (позитивними) НУОЗ України імені П.Л. Шупика оформлюється та видається сертифікат лікаря-спеціаліста зі спеціальності «Дитяча хірургія».

При негативному результаті іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями лікар-інтерн вважається таким, що не засвоїв вміння і не оволодів практичними навичками, передбаченими освітньою програмою спеціалізації, та вважається неатестованим.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Реалізація освітньої програми передбачає: підготовку лікарів-спеціалістів, їх професійної готовності до самостійної діяльності за фахом з присвоєнням звання «лікар-спеціаліст» за спеціальністю, згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій».

4. Матриця відповідності визначених результатів навчання та компетентностей

ЗК ПРН	Загальні компетентності													
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ЗК13	ЗК14
ПРН1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН12	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН13	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН14	+			+	+					+				

ФК ПРН	Фахові (професійні) компетентності																													
	ФК1	ФК2	ФК3	ФК4	ФК5	ФК6	ФК7	ФК8	ФК9	ФК10	ФК11	ФК12	ФК13	ФК14	ФК15	ФК16	ФК17	ФК18	ФК19	ФК20	ФК21	ФК22	ФК23	ФК24	ФК25	ФК26	ФК27	ФК28	ФК29	ФК30
ПРН1	+	+	+	+	+	+	+	+							+			+	+	+	+				+	+	+	+		
ПРН2	+	+	+	+	+	+	+	+							+			+	+	+	+				+	+	+	+		
ПРН3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+			+	+	+	+				+	+	+	+		
ПРН4	+	+	+						+	+	+				+			+	+	+	+				+	+	+	+	+	
ПРН5	+	+	+						+	+	+				+			+	+	+	+				+	+	+	+	+	
ПРН6	+	+	+						+	+	+				+			+	+	+	+				+	+	+	+	+	
ПРН7	+	+	+						+	+	+				+			+	+	+	+				+	+	+	+	+	
ПРН8	+	+	+						+	+	+				+			+	+	+	+				+	+	+	+	+	
ПРН9	+	+	+						+	+	+				+			+	+	+	+				+	+	+	+	+	
ПРН10	+	+	+						+	+	+				+			+	+	+	+				+	+	+	+	+	
ПРН11	+	+	+						+	+	+				+			+	+	+	+				+	+	+	+	+	
ПРН12	+	+	+	+	+				+	+	+				+								+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН13	+	+	+	+	+										+								+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН14	+	+	+	+	+										+								+	+	+	+	+	+	+	+

[illegible]

**ПЕРЕЛІК
НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ,
НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ПРИМІРНА ПРОГРАМА**

1. Закон «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я» Наказ МОЗ України від 29 березня 2002 року № 117.
3. Постанова Кабінету міністрів України №762 від 07 липня 2021 «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»
4. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти 2015 – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
5. Наказ Міністерства освіти і науки України №584 від 30.04.2020 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».
6. Наказ Міністерства охорони здоров'я України №1254 від 22.06.2021 (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 17 serpnia 2021 roku za №1081/36/36703) Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію.
7. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) – https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf
8. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 14 липня 2022 року № 1219 «Про затвердження примірних програм підготовки в інтернатурі за спеціальностями «Акушерство та гінекологія», «Внутрішні хвороби», «Дитяча хірургія», «Епідеміологія», «Неврологія», «Офтальмологія», «Ортопедія і травматологія», «Педіатрія», «Психіатрія», «Хірургія», «Стоматологія», «Медична психологія», «Медицина невідкладних станів», «Інфекційні хвороби».

**РЕКОМЕНДОВАНА
ЛІТЕРАТУРА ТА ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ**

9. Амбулаторна хірургія / Коржик Н.П., Миронюк О.М. –К.: Книга Плюс, 2010. –264 с.
10. Атлас хірургічних операцій і маніпуляцій. / За ред. Л.Я.Ковальчука, В.М.Поліщука, та ін. - Тернопіль-Рівне, Укрмедкнига, 1997. – 380 с.
11. Бензар І.М., Левицький А.Ф., Бліхар В.Є. Судинні аномалії у дітей. Монографія. – Тернопіль: ТДМУ, - 2017. – 360с.
12. Бойова травма серця, грудної аорти та магістральних судин кінцівок: посібник / В. В. Лазоришинець [та ін.]; ред. В. І. Цимбалюк; Тернопільський національний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України. - Тернопіль: ТДМУ "Укрмедкнига", 2019. - 428 с.
13. Боровий Є.М., Борова О.Є. Хірургія магістральних позапечінкових жовчних шляхів (при деяких патологічних станах). Укрмедкнига, 1998. – 365 с.
14. Видеоэндоскопическая диагностика и минимально инвазивная хирургия холелитиаза / ред. М.Е. Ничитайло. – К.: ВСИ "Медицина", 2013. – 296 с.
15. Вікові аспекти гострого апендициту у дітей та ключ до його розпізнавання. Навчальний посібник. Боднар Б.М., Рибальченко В.Ф., Боднар О.Б., Мельниченко М.Г., Притула В.П., Проняєв Д.В. Видавництво БДМУ, 2019. – 259 с.
16. Военно-польова хірургія: [практ. і навч. посібник] / Я. Л. Заруцький [та ін.]; ред. д-ра мед. наук проф. Я. Л. Заруцького, д-ра мед. наук проф. В. Я. Білого. - Київ: Фенікс, 2018. - 544 с.: рис., табл.
17. Гінекологія / В. К. Ліхачов - Вінниця: Нова Книга, 2022. – 688 с.
18. Гнійно-септична хірургія. Навчальний посібник/ С.Шаповвал. –Медицина. –2019.-192с.

19. Гнойные заболевания пальцев и кисти / Горб Л. И., Зубаха А.Б., Лигоненко А.В., Черная И.А., Шумейко И.А., Стороженко А.В., Дигтярь И.И., Ярошенко Р.А.. – Полтава. -2019 - 124 с.
20. Гострі гнійні захворювання: анатомо -клінічне обґрунтування та ос -нови хірургічної допомоги: навчальний посібник для студентів медичних факультетів вищих навчальних закладів III -IV рівня акредитації та лікарів -інтернів за спеціальністю 222 «Медицина» / О. А. Григор'єва, А. С. Писаренко, Е.Р. Скаковский. –Запоріжжя : ЗДМУ, 2018. –75 с
21. Грона В.Н. Курс лекций по детской хирургии. – Донецк. - 2006 – 280 с.
22. Детская хирургия. - Учебное пособие. Под редакцией Лосева А.А. – Одесса. – 2009 - 260с.
23. Деформації грудної клітки у дітей. Навчальний посібник. За редакцією. Данилова О.А., Сокура П.П., Рибальченка В.Ф. та ін. .- Київ: СПД Шкода Ю.В.- 2009.- 180 с
24. Дитяча хірургія. Навчальний посібник. Частина 2. За редакцією. Толстанова О.К., Рибальченка В.Ф., Данилова О.А. та ін. Житомир «ПОЛІССЯ» - 2016. – 370с.
25. Діагностика та моніторинг ендотоксикозу у хірургічних хворих: монографія /Годлевський А.І., Саволук С.І. – Вінниця: Нова Книга, 2015. – 232 с.
26. Ендокринологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів /[Боднар П.М., Фомін П.Д., Шепетько Є.М. [та ін.]; ред. проф. Боднара П.М.- вид. 3, переробл. та допов. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 480 с.
27. Ендоскопічна хірургія: навчальний посібник для студентів старших курсів медичних закладів вищої освіти, лікарів-інтернів, резидентів, слухачів закладів післядипломної освіти, які готують фахівців у галузі “Охорона здоров’я” зі спеціальності “Хірургічні хвороби” / В. М. Запорожан [та ін.]; ред.: В. М. Запорожан, В. В. Грубнік. - Київ: ВСВ "Медицина", 2019. - 592 с.
28. Еталони практичних навичок зі спеціальності «Хірургія»: навчальний посібник / Бобров О. Є., Паламарчук В. І., Тураєв П. І., Гвоздяк М. М., Мендель М. А. – К., видавничий дім «Асканія», 2011 – 157с.
29. Загальна хірургія з клінічною психологією: підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. III-IV рівня акредитації / О. Є. Каніковський [та ін.]; ред. О. Є. Каніковського [та ін.]. - Вінниця: Рогальська І. О., 2015. - 589 с.: іл., табл.
30. Загальна хірургія: [підруч. для студентів ВНЗ] / [В. П. Андрущенко та ін.]; ред. проф.: Я. С. Березницького [та ін.]. - 2-ге вид. - Вінниця: Нова Книга, 2020. - 342 с.: рис., табл. - (Національний підручник).
31. Загальна хірургія: базовий підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / М. Д. Желіба [та ін.]; ред. М. Д. Желіба. - 2-е вид., виправ. - Київ: ВСВ "Медицина", 2016. - 448 с.
32. Загальна хірургія: базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів - медичних університетів, інститутів й академій / С. Д. Хіміч [та ін.]; ред.: С. Д. Хіміч, М. Д. Желіба. - 3-е вид., виправ. і доп. - Київ: ВСВ "Медицина", 2018. - 608 с.
33. Загальна хірургія: підручник / П. О. Герасимчук [та ін.]; ред. П. О. Герасимчук; Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. - Тернопіль: ТНМУ "Укрмедкнига", 2020. - 696 с.: іл.
34. Загальна хірургія: підручник для студентів вищих навчальних закладів МОЗ України / В. П. Андрущенко [та ін.]; ред. Я. С. Березницький [та ін.]. - Вінниця: Нова Книга, 2018. - 344 с.: іл.
35. Інноваційні малоінвазивні технології в хірургічному лікуванні хронічних захворювань вен нижніх кінцівок: монографія / С.І. Саволук, В.А. Ходос, В.С. Горбовець, М.І. Музь, Р.А. Геращенко. – Київ – Вінниця: ПП Балук І.Б. – 2020. – 146 с.
36. Історія хірургії дитячого віку України. /навчальний посібник/ За редакцією Толстанова О.К., Вороненка Ю.В., Рибальченка В.Ф. та ін. Видавництво. ТДМУ. «Укрмедкнига» – 2012. -432с.: іл

37. Кваліфікація порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини: метод. рек. / [О. В. Процюк, Д. О. Алексеева-Процюк]. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2018. – 55 с.
38. Кисты и кистозные опухоли поджелудочной железы / Ничитайло М., Снопок Ю., Булик И. - К.: ЧАО Полиграфкнига, 2012. – 544 с.
39. Клінічна трансфузіологія. Частина IV. Нормативно-правові аспекти гемотрансфузіології / ред. Польового В.П., Левченко О.М., Малигон О.І., Загороднього В.В. //Одеса: Медуніверситет, -2017. -338 с.
40. Кривченя Д.Ю., Лисак С.В., Чумакова Л.Ф. Уроджені вади легенів у дітей. - К., 2001. - 132с.
41. Кривченя Д.Ю., Лисак.В., Плотников О.М. Хірургічні захворювання у дітей: навч. посіб.- Вінниця: Нова книга, 2008. - 253с.
42. Лапароскопічна хірургія в педіатрії. За редакцією. / Русака П. С., Данилова О. А., Кукурузи Ю. П., Рибальченка В. Ф. // Житомир – Київ. Косенко.– 2006. – 128 с.
43. Мальротация кишечника у детей. Від ембріогенезу до наслідків. За редакцією Переяслова А.А., Рибальченка В.Ф., Лосєва О.О. та ін. ВІТ-А-ПОЛ. 2019. Київ-Кам'янець подільський. 2019.- 256с.
44. Медицина надзвичайних ситуацій. Організація надання першої медичної допомоги: підручник /Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар І.В., Корольова Н.Д., Кучанська Г.Б., Новицький Н.О. - К.: «Медицина», 2011. – 526 с.
45. Методи консервативної та хірургічної реабілітації у постраждалих з наслідками опіків: Навчальний посібник / Г.П. Козинець, Ю.М. Васильчук, В.Д. Пінчук [та ін.] – Київ, СП «Інтертехнодрук Поліграфсервіс», 2010. – 100 с.
46. Наказ МОЗ України від 30.09.2013 р. № 838 «Про систему комбустіологічної допомоги в Україні».
47. Невідкладна військова хірургія. / пер. з англ. –Київ, Наш Формат, 2015. –568 с.
48. Невідкладні стани в хірургії: навчальний посібник / К. М. Бобак, А. І. Бобак, В. В. Киретів, О. М. Парійчук, І. В. Сарахман, І. І. Романишин, Л. Б. Бандрівський, О. С. Брунарська; ред. Л. М. Ковальчука.— К.: ВСВ «Медицина», 2017.— 560 с.
49. Неотложная урология Руководство для врачей /Белый Л.Е. – Харьков, Мед. Информ. Агенство, 2011. – 472 с.
50. Обстеження органів дихання у дітей. Навчальний посібник. За редакцією. Макарова А.В., Данилова О.А., Сокура П.П., Рибальченка В.Ф. - Київ: СПД Шкода Ю.В.- 2006.- 158с.
51. Онкологія: підручник / А. І. Шевченко, О. П. Колеснік, Н. Ф. Шевченко [та ін.] ; ред. А. І. Шевченка. –Вінниця: Нова Книга, 2020. –488 с
52. Оперативна хірургія і топографічна анатомія голови та шиї: баз. підруч. для студентів стоматол. ф-тів ВНЗ МОЗ України IV рівня акредитації / Півторак В. І. [та ін.]; ред. проф. Півторака В. І., проф. Проніної О. М. - Вінниця: Нова Книга, 2016. - 310 с.: іл. - (Національний підручник).
53. Оперативна хірургія та топографічна анатомія: національний підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / Ю. Т. Ахтемійчук [та ін.]; ред. М. П. Ковальський. - 3-є вид., виправ. - Київ: ВСВ "Медицина", 2016. - 504 с.: 40 с. кольор. вкл.
54. Перитоніт – одвічна проблема невідкладної хірургії: монографія / ред. В.П. Польового, В.В. Бойко, Р.І. Сидорчука. – Чернівці: Медуніверситет, 2012. – 376 с.
55. Післяопераційні грижі живота / Фелештинський Я.П.. – К.: ТОВ «Бізнес–Логіка» 2012. – 200 с.
56. Политравма: хирургия, травматология, анестезиология, интенсивная терапия /Фомін П.Д. [та ін.], ред. Ф.С. Глумчера, П.Д. Фоміна, Є.Г. Педаченко, В.Г. Гетьмана, Г.Г. Рощина. -К.: 2012.- 780 с.

57. Порушення випорожнень у дітей: Закрепи та енкопрез. Навчальний посібник. Рибальченко В.Ф., Бережний В.В., Коноплицький В.С., Русак П.С., Козачук В.Г., Переяслов А.А., Боднар О.Б., Скиба В.В., Невірковець А.А., Боднар Б.М., Рибальченко І.Г., Козлов В.В. К.:ПП «ІНПОЛ ЛТМ», ТОВ «Друкарня Рута», 2018. – 548 с.
58. Рани: загальні поняття, діагностично-лікувальні підходи на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах : навч. посіб. : для лікарів-слухачів післядипл. освіти, лікарів-інтернів вищ. мед. навч. закл. /І. С. Зозуля,Б. І Слонецький,М. В. Максименко,А. І. Зозуля,І. В. Вербицький; За ред.І. С. Зозуля.–Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2013.–105 с.
59. Руководство по амбулаторной хирургии: учеб. пособие / ред. В. В. Скибы; Министерство здравоохранения Украины, Киев. мед. ун-т УАНМ. – К.: Агенство «Україна», 2012 – 382с.
60. Синдром закрепів у дітей. Навчальний посібник. За редакцією Рибальченка В.Ф., Бережного В.В., Русака П.С., Грони В.М. та ін. –К.: ТОВ «ВІТ-А-ПОЛ», - 2015. – 234 с.
61. Синдром зригувань і блювання в дітей. Навчальний посібник. За редакцією Бережного В.В., Рибальченко В.Ф. Хмельницький: ФОП Сторожук О.В., 2017. - 272с. Затв. НМАПО імені П.Л.Шупика прот. №9 від 14.09.2016 року.
62. Соловьев А. Е. Детская хирургия. // Запорожье. - 2005. – 196 с.
63. Спаечный синдром / Шальков Ю.Л., Гамидов А.Н. – Харьков: Коллегиум, 2010. – 244 с.
64. Травматологія та ортопедія: підручник / О. А. Бур'янов [и др.] ; ред.: Г. Г. Голка, О. А. Бур'янов, В. Г. Климовицький ; МОЗ України. -Вінниця : Нова книга, 2019 – 132 с.
65. TNM класифікація злоякісних пухлин: методичний посібник: пер. з англ. / ред. А. І. Шевченко; пер. з англ. О. П. Колесникова [та ін.]. - Вінниця: ПП "Нова книга", 2019. - 88 с.
66. Ургентна абдомінальна хірургія. Навчальний посібник / В.І. Ляховський, І.І. Немченко, О.М. Люлька, О.П. Ковальов, О.Г. Краснов, Т.В. Городова-Андрєєва. – Полтава, ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2018. – 224с.
67. Урология: підручник / С.П.Пасечников [та ін.]; ред. С.П.Пасечников - Вінниця: Нова Книга, 2019. – 400 с.
68. Ускладнений апендицит у дітей. Навчальний посібник. Боднар Б.М., Рибальченко В.Ф., Демиденко Ю.Г., Брожик В.Л., Боднар О.Б., Притула В.П., Сидорчук Р.І. Видавництво Чабаненко Ю.Ф. Черкаси, 2019. – 294 с.
69. Хвороби стравоходу у дітей. Навчальний посібник. За редакцією Макарова А.В., Данилова О.А., Сокура П.П., Рибальченка В.Ф., Юрченка М.І. - Київ. Вища школа. – 2004. - 368 с.
70. Хирургия поврежденных при политравме мирного и военного времени: учебное пособие / В. Д. Шейко; ВГУЗУ «УМСА». –Полтава: ООО «АСМИ», 2015. –557 с.
71. Хімічні опіки стравоходу та їх наслідки у дітей. Навчальний посібник. За редакцією Макарова А.В., Данилова О.А., Сокура П.П., Рибальченка В.Ф. - Київ. «Вища школа» - 2002. -107 ст.
72. Хірургічна тактика при варикоцеле у дітей. Посібник. За редакцією. Горбатюк Д.Л., Горбатюк О.М., Данилова О.А., Рибальченка В.Ф. – Київ. – 2008. – 160с.
73. Хірургічні хвороби: підручник /Березницький Я.С., Вільцанюк О.А., Желіба М.Д., Фомін П.Д. [та ін.] / ред. П.Д.Фоміна, професора Я.С. Березницького. - К.: ВСВ «Медицина», 2016.- 408 с.
74. Хірургічні ускладнення ін'єкційної наркоманії: проблеми та особливості лікування / І. Д. Герич, А. Г. Іфтодій, О. В. Більцан. - Львів-Чернівці: Букрек, 2016. - 488 с.: іл.
75. Хірургія дитячого віку. /За редакцією Сушка В. І., Кривчені Д.Ю. Данилова О.А. та співав. // К. Здоров'я. - 2010. - 954 с.
76. Хірургія дитячого віку. Лекції. Навчальний посібник. Рибальченко В.Ф. м.Київ. – Видавець Позднішев, 2018. – 782 с.

77. Хірургія надзвичайних ситуацій: навч. посібник / В. Д. Шейко, Б. П. Лисенко, А. Л. Челішвілі та ін.; заг. ред. В.Д. Шейко; УМСА. -Полтава, - 2007 (РВВ УМСА). -144 с.
78. Хірургія гнійно-некротичних ускладнень за синдрому діабетичної стопи / І. Я. Дзюбановський [та ін.]; ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України". - Тернопіль: ТДМУ "Укрмедкнига", 2018. - 316 с.: іл.
79. Хірургія надзвичайних ситуацій: навч. посіб. / Шейко В. Д., Панасенко С. І., Челішвілі А. Л.; Укр. мед. стоматол. акад. - Полтава: Астроя, 2019. - 217 с.: рис., табл. ірургія пошкоджень. Надання екстреної медичної допомоги в центрі травми багатопрофільної лікарні: посібник / І. О. Воробей [та ін.]; ред. О. В. Мазуренка, Г. Г. Рощина; Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика. - Київ: Гордон, 2018. - 154 с.: рис., табл.
80. Хірургія серцевих ушкоджень. Особливості сучасної доктрини = Хирургия сердечных повреждений. Особенности современной доктрины = Surgery of heart injuries. Feature of modern concept / В. В. Бойко [та ін.]. - Харків: Промінь, 2016. - 156 с.: іл.
81. Хірургія шийного відділу хребта: [монографія] / Є. І. Слинько, М. В. Хижняк, Ю. Є. Педаченко; ДУ "Ін-т нейрохірургії ім. А. П. Ромоданова НАМН України". - Київ: Інтерсервіс, 2019. - 463 с.: рис., табл.
82. Хірургія: в 2-х т. Т. 1.: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів / С. О. Бойко [та ін.]; ред.: П. Г. Кондратенко, В. І. Русин. - Вінниця: Нова Книга, 2019. - 704 с.: іл.
83. Хірургія: навч. посіб. / О. Б. Кутовий [та ін.], ред. д-ра мед. наук, проф. О. Б. Кутового; ДЗ "Дніпропетр. мед. акад. МОЗ України", Каф. хірургії №2. - Дніпропетровськ: Усик Т. Л., 2015 .Ч. 1. - 2015. - 287 с.: рис., табл.
84. Хірургія: підручник / О. М. Кіт, А. О. Боб, В. С. Жуковський; ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України". - 2-е вид., перероб і доп. - Тернопіль: ТДМУ "Укрмедкнига", 2019. - 620 с.: іл.
85. Хірургія: підручник: в 2-х т. Т. 1: Загальна хірургія з основними видами хірургічної патології. Лікування хворого в хірургічному стаціонарі: підручник / Р. О. Сабадишин [та ін.]. - Вінниця: ПП "Нова книга", 2018. - 784 с.: рис. Хірургія: підручник: у 2 т. Т. 2: Спеціальна хірургія / Сабадишин Р. О. [та ін.]- Вінниця: Нова Книга, 2018. - 588 с.: рис.
86. Хірургія: Том 3 (книга 1) базовий підручник / Я. С.Березницький [та ін.]; ред. Я. С.Березницького, М. П. Захараша, В. Г. Мішалова. - Дніпропетровськ: РВА "Дніпро - VAL", 2011. - 780 с.
87. Хірургія: Том 3 (книга 2) базовий підручник / Я.С.Березницький [та ін.]; ред. Я. С. Березницького, М. П. Захараша, В. Г. Мішалова. - Дніпропетровськ: РВА "Дніпро - VAL", 2011. - 782 с.
88. Холодова травма / Г.П. Козинець, В.М. Денисенко, А.В. Сотников // – Вказівки з воєнно-польової хірургії. – К.: СПД Чалчинська Н.В., 2014. – 396 с.
89. An Illustrated Guide to Pediatric Surgery. Authors: Al-Salem, Ahmed H. – 2014. - 440 pages.
90. Congenital Anomalies of the Penis. Authors: Fahmy, Mohamed - 2017. – 464 pages.
91. Consent in Pediatric Urology. Editors: Godbole, Prasad, Wilcox, Duncan T., Koyle, Martin A. – 2016. - 528 pages: illustrations
92. Fundamentals of Pediatric Surgery. Second Edition. Editors: Mattei, P., Nichol, P.F., Rollins, II, M.D., Muratore, C.S 2011. 480 pages: illustrations
93. Jani J., Nicolaides K.H., Reller R.L. et al. Observed to expected lung area to head circumference ratio in the prediction of survival in fetuses with isolated diaphragmatic hernia.- Ultrasound Obstet. Gynecol.-2007.- Vol.30.- P.67-71.
94. Pediatric Kidney Disease. Editors: Geary, Denis F, Schaefer, Franz (Eds.) - 2016. - 562 pages.

95. Pediatric surgery: diagnosis and treatment. Responsibility Christopher P. Coppola, Alfred P. Kennedy, Jr., Ronald J. Scorpio, editors. Publication Cham: Springer, 2014. XXVIII, 482 pages: illustrations Taylor G.A., Atalabi O.M., Estroff J.A. Imaging of congenital diaphragmatic hernias.- *Pediatr. Radiol.*- 2009.- Vol.39.- P.1- 16.
96. Tsukimori K., Masumoto K., Morocuma S. et al. The lung-to-Thorax Transverse Area Ratio at Term and Near Term Correlates With Survival in Isolated Congenital Diaphragmatic Hernia.- *J.Ultrasound Med.*-2008.- Vol.27.-P.707-713.
97. <http://clinicalevidence.bmj.com> - BMJ Best Practice. Evidence at the Point of Care.
98. <http://inmeds.com.ua/> – веб-ресурс «Єдиний медичний простір».
99. <http://mon.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України.
100. <http://mtd.dec.gov.ua> – Реєстр медико-технологічних документів (медичні стандарти, Уніфіковані клінічні протоколи медичної допомоги, Клінічні настанови).
101. <http://www.kmu.gov.ua/> – Урядовий портал, єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.
102. <http://president.gov.ua> – офіційний веб-сайт Президента України.
103. <http://rada.gov.ua/> – офіційний портал Верховної Ради України.
104. <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/> – офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України.
105. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
106. <https://dec.gov.ua> – державний Експертний центр України.
107. <https://guidelines.moz.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України, що містить нові клінічні протоколи фінського медично-наукового товариства Duodecim Medical Publications Ltd.
108. <https://nuozu.edu.ua/> – офіційний сайт НУОЗ України імені П. Л. Шупика.
109. <http://www.uptodate.com>
110. <https://www.guideline.gov/>
111. <https://www.cdc.gov/>
112. <http://www.cochrane.org/>
113. <http://prodigy.clarity.co.uk/>
114. <https://www.duodecim.fi/> The Finnish Medical Society Duodecim
115. <http://www.awmf.org> The Association of the Scientific Medical Societies in Germany
116. <http://www.has-sante.fr/> The French National Authority for Health
117. <https://www.nice.org.uk/> National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE)
118. <http://www.cma.ca/> Canadian Medical Association InfoBase (CMA InfoBase: Clinical Practice Guidelines (CPGs))
119. <https://www.nhmrc.gov.au> The National Health and Medical Research Council (NHMRC)
120. <https://www.rcplondon.ac.uk/> Royal College of Physicians
121. <https://www.ama-assn.org/> AMA (American Medical Association)
122. <http://www.aafp.org/home.html> American Academy of Family Physicians
123. <https://www.aap.org> American Academy of Pediatrics Policy (AAP Policy) Clinical Practice Guidelines
124. <http://www.epa-une psa.org/> European Pediatric Association, the Union of National European Pediatric Societies and Associations (EPA/UNEPSA)
125. <http://www.antibiotic.ru>
126. <http://antimicrob.net/biblioteka/recomend/clinical-recommendations-pro/>
127. <https://www.nice.org.uk/guidance/>
128. <http://www.nhsantibioticguidelines.org.uk/>
129. <http://www.awmf.org> – The Association of the Scientific Medical Societies in Germany.
130. <http://www.bnf.fr/> – Національна бібліотека Франції.
131. <http://www.ddb.de/> – Німецька електронна бібліотека.
132. <https://www.nice.org.uk/> – National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE).

133. <https://www.nice.org.uk/guidance/>.
134. <https://www.rcplondon.ac.uk/> – Royal College of Physicians.
135. Медична література в електронних бібліотеках:
 - PubMed
 - Embase
 - Scirus
 - Google Scholar